İŞKUR

2014

KAYSERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KAYSERİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2014)

Raporu Hazırlayan

H. Mustafa SUNAN

Bahadır ARSLAN

Betül KARA

SUNUŞ

En genel anlamıyla bir üretim faktörü olan emeğin, tam anlamıyla ve doğru biçimde değerlendirilmemesi durumunu özetleyen "işsizlik" ilimizin ve ülkemizin ivedilikle koruma altına alınması gereken en büyük risklerindendir. "İşsizlik" olgusunun bir risk olarak tanımlanması ise üretim faktörlerinden emeğin işgücü piyasasında "iş arayan' "yani bireyi temsil etmesidir.

Şüphesiz ki "işgücü Piyasası" değeri birbirinden ayırt edilemez iki parametrenin yani; iş arayan ve işverenin birleşiminden oluşur. Gelişmişliğin ve dünya milletleri arasında söz sahibi olmanın yolu ise skalanın bir ucunda bulunan "işsizliğin azaltılması" ve diğer ucunda bulunan "istihdamın artırılmasından" geçmektedir.

İşte tam bu noktada yerelde ve ülke genelinde İşgücü Piyasası Analizi yaparak; işveren ve iş arayanlar eşleştirirken isabetli kararlar alabilmeyi, bireyleri işgücü piyasasından koparmaksızın aktif kılabilmeyi, eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirerek doğru işe doğru kişiyi yönlendirebilmeyi görev edinen İŞKUR ortaya koyduğu bu raporla Kayseri ilinin işgücü Piyasası'na etkin bir planlama ve mevcutta var olan hassasiyetle değerlendirme özelliği kazandırmıştır.

İşgücü Piyasasında kaliteyi yükseltmeyi; piyasaya daha hakim bir konuma gelmeyi, modern bir istihdam kurumu olmayı hedefleyen "İŞKUR" 2012 yılından itibaren bünyesine aldığı İş ve Meslek Danışmanları ile yola devam etmektedir.

İlimiz için istihdamın artırılmasının ülkemizin kalkınmasında temel nokta olduğunun bilincine vararak, araştırmamıza katılan ve Araştırma Bilgi Formunu sabırla ve hassasiyetle cevaplayan tüm işverenlerimize teşekkür eder, emeği geçen tüm Çalışma ve İş Kurumu personelini tebrik ederim.

Orhan DÜZGÜN

Kayseri Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda deneyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2014 yılı 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 3.307 işyeri tespit edilmiş ve 2911 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve İl düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı

anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması İçin veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı "Kayseri ili işgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri beni de işgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. Bu vesileyle Kayseri İli İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet AYÇİÇEK

Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
GRAFİKLER LİSTESİ vi
TABLOLAR LİSTESİ vii
KISALTMALAR ix
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 4

BİRİNCİ BÖLÜM 6

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 6

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 6
İŞGÜCÜ PİYASASI KAVRAMI 6
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 7
İŞGÜCÜ VE İŞGÜCÜNE KATILIM 7
İŞKUR GÖSTERGELERİ 11
KAYITLI İŞSİZ 11
AÇIK İŞLER 12
İŞE YERLEŞTİRMELER 13
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 14
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 15

İKİNCİ BÖLÜM 16

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 16

AMAÇ VE YÖNTEM 16
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 18
İŞYERİ VERİLERİ 18
ÇALIŞAN VERİLERİ 32
AÇIK İŞLER 39
AÇIK İŞ VERME VE AÇIK İŞ ORANI 39
Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 40
Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 41
Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 42
Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 43
Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 44
Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 44
Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 45
Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 46
EĞİTİM DURUMU 47
Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 47
Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 48
Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 49
Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı 50
BECERİ İHTİYACI 51
Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 51
Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı 52
Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 53
Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı 54
İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 55
ARAMA KANALI 56
Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı 56
Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 57
İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanalının Dağılımı 58
Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı 58
İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 59
İşkur Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı 59
CİNSİYET DAĞILIMI 60
Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 60

İLLERİN AÇIK İŞ ORANI 60
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 61
ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKEN İŞYERLERİ 61
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 63
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 70
İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER 71

SONUÇ **75**

KAYNAKÇA **78**

EKLER **79**

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 79
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 84
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 85
Ek 4- Ek Tablolar 91
Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 91
Ek 5 - 2014 yılı İşkur İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı 92

GRAFİKLER LİSTESİ

GRAFİK 1:İŞGÜCÜ ÇATISI 7
GRAFİK 2: İŞGÜCÜNE KATILIM, İSTİHDAM VE İŞSİZLİK ORANLARI, KAYSERİ, TÜRKİYE, DÜNYA 2013,% 9
GRAFİK 3: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 11
GRAFİK 4: İŞYERİ ÖZELLİKLERİ (2014) 20
GRAFİK 5: SEKTÖRLERE GÖRE İŞKUR'DAN FAYDALANMA ORANLARI (2014) 22
GRAFİK 6: SEKTÖRÜN KENDİ İÇİNDEKİ YABANCI ORTAKLIKLARININ ORANLARI(2014) 24
GRAFİK 7: SEKTÖRLERE GÖRE İHRACAT YAPAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 26
GRAFİK 8: SEKTÖRLERE GÖRE PART TİME ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 28
GRAFİK 9: SEKTÖRLERE GÖRE MEVSİMLİK İŞÇİ ÇALIŞTIRAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 30
GRAFİK 10:SEKTÖRLERE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI ORANLARI (2014) 33
GRAFİK 11: SEKTÖRLER GÖRE ORTLAMA ÇALIŞAN SAYILARI (2014) 35
GRAFİK 12: ÇALIŞANLARIN MESLEK GRUPLARINA GÖRE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIM ORANLARI (2014) 37
GRAFİK 13:EĞİTİM DURUMUNA GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 47
GRAFİK 14: EĞİTİM DURUMU VE CİNSİYETE GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 48
GRAFİK 15:AÇIK İŞLERİN BECERİLERE GÖRE DAĞILIMI (2014) 51
GRAFİK 16: BECERİLER VE CİNSİYETE GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 53
GRAFİK 17:AÇIK İŞ ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI (2014) 56
GRAFİK 18: TGÇM İŞYERLERİNDE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENİ DAĞILIMI ORANLARI TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI (2014) 69

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1: İL DÜZEYİNDE TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 10
TABLO 2: KAYITLI İŞSİZLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI (2013-2014*) 12
TABLO 3: KAYSERİ İLİNDE AÇIK İŞLERİN MESLEKLERE GÖRE DAĞILIMI (2013-2014*) 12
TABLO 4: MESLEKLERE GÖRE İŞE YERLEŞTİRME (2013-2014*) 13
TABLO 5: KURS VE KURSİYER GÖSTERGELERİ (2014) 14
TABLO 6: MESLEKLERE GÖRE İŞSİZLİK ÖDENEĞİ HAK EDENLER (2014) 15
TABLO 7: İŞKUR İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI (2007-2013) 17
TABLO 8: SEKTÖRLERE GÖRE İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 19
TABLO 10: SEKTÖRLERE GÖRE YABANCI ORTAKLIĞI OLAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI(2014) 23
TABLO 11: SEKTÖRLERE GÖRE İHRACAT YAPAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI(2014) 25
TABLO 12: SEKTÖRLERE GÖRE PART TIME ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 27
TABLO 13: SEKTÖRLERE GÖRE MEVSİMLİK İŞÇİ ÇALIŞTIRAN İŞYERİ SAYISI ORANLARI (2014) 29
TABLO 14: KURULUŞ YILLARINA GÖRE İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIM ORANLARI (2014) 31
TABLO 15: SEKTÖRLERE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI ORANLARI (2014) 32
TABLO 16 : SEKTÖRLER GÖRE ORTLAMA ÇALIŞAN SAYILARI (2014) 34
TABLO 17: ÇALIŞANLARIN CİNSİYETE GÖRE SEKTÖREL DAĞILIM ORANLARI (2014) 36
TABLO 18: ÇALIŞANLARIN MESLEK GRUPLARINA GÖRE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIM ORANLARI (2014) 37
TABLO 19: CİNSİYETE GÖRE EN ÇOK ÇALIŞILAN MESLEKLER (2014) 38
TABLO 20: SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANI (2014) 39
TABLO 21:AÇIK İŞİ OLAN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI (2014) 40
TABLO 22: SEKTÖRLERE VE İŞYERLERİNİN YAŞINA GÖRE AÇIK İŞ VERME ORANI (2014) 41
TABLO 23: SEKTÖRLERE GÖRE ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI (2014) 42
TABLO 24: AÇIK İŞLERİN SEKTÖRLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI (2014) 43
TABLO 25: MESLEK GRUPLARINA GÖRE AÇIK İŞ ORANI (2014) 44
TABLO 26: AÇIK İŞLERİN MESLEK GRUBUNA VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI (2014) 44
TABLO 27: MESLEKLERE GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 45
TABLO 28: AÇIK İŞLERİN MESLEKLERE VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI (2014) 46
TABLO 29:EĞİTİM DURUMUNA GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 49
TABLO:30 AÇIK İŞLERİN EĞİTİM DURUMUNUN ARAMA KANALLARINA GÖRE DAĞILIMI (2014) 50
TABLO 31:MESLEKLERİN BECERİLERE GÖRE DAĞILIMI (2014) 52
TABLO 32: EĞİTİM DURUMUNUN BECERİLERE GÖRE DAĞILIMI (2014) 54
TABLO 33: İHRACAT YAPAN FİRMALARDA AÇIK İŞLERİN BECERİLERE GÖRE DAĞILIMI (2014) 55
TABLO 34: AÇIK İŞ ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI (2014) 57
TABLO 35: MESLEKLERE GÖRE ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI (2014) 57
TABLO 36: İŞYERİ BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE ARAMA KANALININ DAĞILIMI (2014) 58
TABLO 37: TEŞVİKTEN YARARLANAN İŞYERLERİNİN ARAMA KANALINA GÖRE DAĞILIMI (2014) 58
TABLO 38: İŞKUR HİZMETLERİNDEN YARARLANMA DURUMUNA GÖRE ARAMA KANALLARININ DAĞILIMI (2014) 59
TABLO 39:İŞKUR HİZMETLERİNDEN YARARLANAN VE AÇIK İŞ TALEBİ VEREN İŞYERLERİNİN ARAMA KANALLARINA GÖRE AÇIK İŞ DAĞILIMI (2014) 59
TABLO 40: CİNSİYETE GÖRE AÇIK İŞ ORANI (2014) 60
TABLO 41: İLLERİN AÇIK İŞ ORANI (2014) 60
TABLO 42: TGÇM ELEMAN SAYISININ SEKTÖREL DAĞILIM ORANLARI (2014) 61
TABLO 43: TGÇM ELEMAN SAYISININ YILLAR İTİBARİYLE SEKTÖREL DAĞILIM ORANLARI (2013-2014) 62
TABLO 44: TGÇM ELEMAN SAYISININ AÇIK İŞ VE MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIM ORANLARI (2014) 63
TABLO 45: KAYSERİ İLİNDE SEKTÖRLERE GÖRE TGÇM İŞVEREN SAYISI ORANLARI (2014) 64
TABLO 46: MESLEK GRUPLARINA GÖRE TGÇM ELEMAN SAYISININ TOPLAM ÇALIŞAN SAYISINA ORANLARI (2014) 65
TABLO 47: MESLEKLERE GÖRE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKME DAĞILIMININ KARŞILAŞTIRILMASI (2013-2014) 65
TABLO 48: MESLEK GRUPLARINDA TGÇM İŞVERENLERİN KARŞILAMA ORANLARI (2014) 66
TABLO 49: TGÇM NEDENLERİNİN MESLEK İÇİNDEKİ DAĞILIM ORANLARI (2014) 67
TABLO 50: TGÇM İŞYERLERİNDE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENİ DAĞILIMI ORANLARI (2014) 68
TABLO 51:TGÇM İŞYERLERİNDE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME NEDENİ DAĞILIMI ORANLARI TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI (2014) 68
TABLO 52: SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET İSTİHDAM DEĞİŞİMİ VE NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANLARI (2014) 70
TABLO 53: MESLEK GRUPLARI İTİBARİYLE NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANLARI (2014) 71

TABLO 54: NET İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN İLK 10 MESLEK (2014) 71
TABLO 55: 2014 VE 2015 I. DÖNEM ARAŞTIRMA SONUÇLARININ NET İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI ÖZELİNDE KARŞILAŞTIRILMASI 72
TABLO 56: TOPLAM İŞYERLERİ VE MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNDEKİ NET İSTİHDAM DEĞİŞİM ORANLARI VE SEKTÖRLER İÇERİSİNDEKİ NET İSTİHDAM DEĞİŞİM PAYI (2014) 73

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS **:** Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO **:** Açık iş Oranı

Bk. **:** Bakınız

EUROSTAT **:** Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO : International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO **:** International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS **:** İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO : işsizlik oranı

İKO : İşgücüne katılma oranı

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

İPA : İşgücü Piyasası Analizi

NACE **:**European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO **:** Net İstihdam Değişim Oranı

OECD : Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA : Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS **:** Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır.

TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri ili için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı (Ocak- Temmuz arası, 7 aylık dönem) verilerine göre Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne başvuran kişi sayısı 33.570 kişi olup, başvuranların 21.531'i erkek, 12.039''u ise kadındır.

Kayseri ilinde 2014 yılında (Ocak-Temmuz arası, 7 aylık dönem) 33.570 kayıtlı işsize karşın toplam 13.395 açık iş mevcuttur. İlde 2014 yılı Temmuz ayı itibariyle 4582 kişi işe yerleştirilmiştir. 2014 yılı Ağustos ayı sonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 65'tir.Açılan kursların 22'si UMEM PROJE/ MEK'tir.

Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verilerine 2014 yılının ilk sekiz aylık döneminde işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı 4761' dir. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin mesleklere dağılımına bakıldığında ilk üç meslek Beden işçisi (Genel), Şoför-yük taşıma, Temizlik Görevlisi şeklindedir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Kayseri ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2014 yılı 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Kayseri ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Kayseri' deki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2015 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Kayseri'nin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Kayseri' deki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Kayseri düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kayseri' deki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kayseri' de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kayseri ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 3307 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 2911 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Kayseri ilinde 2 bin 72 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kayseri'nin "açık iş oranı" %1,6 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Kayseri'de her 100 kişilik kadronun 98,4'ü dolu 1,6'ı ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 16,9'u, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 6 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yaklaşık olarak yüzde 37 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için yüzde 17 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 14 lise ve dengi eğitimler ve yüzde 7 lise üstü eğitimliler talep edilmektedir. Açık işler için talep edilen ek beceriler incelendiğinde; açık işlerin yüzde 1,2'si için yabancı dil yeterliliği, yüzde 5,2'si için bilgisayar kullanımı, yüzde 5,2'si için satış ve pazarlama, yüzde 2,4'i için proje tabanlı çalışma, yüzde 4,4'ü için etkin hesap yapabilme, yüzde 21,7'si İş Ahlakına Sahip Olma, yüzde 9,2'si Fazla Mesaiye Kalabilme, yüzde 1,5'i Seyahat Edebilme Esnekliği, yüzde 5,3'u için sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri, yüzde 10,5'i için iletişim ve ifade etme, yüzde 11,2'si için takım çalışması becerileri, yüzde 57'si için mesleğe ilişkin yeterli bilgi ve yüzde 41'i için fiziksel yeterlilik talep edildiği tespit edilmiştir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %3,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe tespit edilmiştir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerini %3,5 açık iş oranı ile Bilgi ve iletişim sektörü ve % 2,7'lık açık iş oranı ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü izlemektedir.

Kayseri'de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) , Terzi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Garson (Servis Elemanı) , Mobilyacı, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap) olduğu tespit edilmiştir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin Kayseri'de ilk 6 ayda 4 bin 401 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 38,7'si eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mobilya Döşeme İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Terzi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Mobilyacı, Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim), Garson (Servis Elemanı), Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), Satış Danışmanı mesleğidir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdamda 4 bin 948 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Haziran 2015 tarihinde istihdamın net olarak % 3,9 artmasını beklemektedir.

30 Haziran 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursak en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; % 9,2 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri, % 5,5 ile Finans ve sigorta faaliyetleri ve % 4,2 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri olduğu görülecektir.

Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Güvenlik Görevlisi, Mobilya imalatçısı, Mobilyacı, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Temizlik), Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

GİRİŞ

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Mevcut durumun analiz edilmesi ve problemlerin teşhis edilmesi, geleceğe dair planlama yapmanın ilk adımıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün her yıl yayınladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporunda da belirtildiği gibi yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik riski devam etmektedir. Bunun için işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlayan aktif işgücü piyasası politikalarının önemini artırmıştır.

İşgücü piyasası emek arzı ve emek talebinin buluştuğu piyasadır. Bu piyasada talep boyutunu işverenler oluştururken arz boyutunu ise işgücü oluşturmaktadır. Talep yönüyle belirli bir ücret ve çalışma koşulları sunulurken, arz yönüyle de mesleki beceri ve yetkinlikler sunulmaktadır. İşgücü Piyasası Analizi (İPA), işgücü piyasasının yapısını işverenler ve işgücü arasındaki dinamik ilişkileri ortaya koyan çalışmadır. İşgücü piyasası analizi; sayısal ve niteliksel göstergelerle işgücü piyasasına katılımı, katılanların beceri setini, bugün için gereken becerileri, gelecekte hangi meslekler için ne tür becerilerin gerektiğini ve günümüz ihtiyaçları ile işgücünün nitelikleri arasındaki farkı yerel ve ülke düzeyinde ortaya koyan çalışmalardır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün hareketlilik yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

Aktif istihdam politikaları, işsizliğin azaltılıp istihdamın arttırılması, işgücü piyasasında arz ve talep arasında mevcut dengesizliklerin ortadan kaldırılması ile yakından ilişkilidir. İşgücü Piyasası Araştırması Raporu ile özellikle işgücü talebine ilişkin elde edilen bulgular ve işgücü arzının yapısına ilişkin veriler ışığında işgücü piyasasındaki dengesizliklerin giderilmesine yönelik öneri ve değerlendirmelere ulaşılırken, il düzeyinde aktif işgücü politikaları için en temel veriler de sağlanmış olmaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eş zamanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde

hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

Kayseri İli İşgücü Piyasası Araştırması Raporunun temel amacı; İlin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartarak bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmak ve ayrıca elde edilen verileri analize tabi tutarak İl düzeyinde aktif istihdam politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamaktır.

Belirtilen amaçlar ve hedefler doğrultusunda Kayseri'de bulunan 10+ işyerlerine, Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünde görevli 75 İş ve Meslek Danışmanı tarafından 3307 işyeri ziyaret gerçekleştirilerek 2911 işyerine 12 Mayıs – 27 Haziran 2014 tarihleri arasında " İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi[1] yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir.

Bu rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kayseri işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Kayseri işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

[1] Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İŞGÜCÜ PİYASASI KAVRAMI

Modern bir ekonomide mevcut birçok piyasa içinde en önemli olanı işgücü piyasasıdır İktisadi faaliyetlerin temel unsurunu oluşturan emek, aynı zamanda işgücü piyasası kavramının da özünü oluşturur. İşverenler üretim faaliyetini gerçekleştirirken az veya çok emek talebinde bulunurlar. Emek talebi, doğal olarak "emek arzı" cephesini harekete geçirir. Bir ülkedeki emek arzı cephesi, "işgücü" kavramıyla ifade edilir. Belirli bir gelir sağlamak amacıyla iktisadi faaliyete katılmak isteyen emek sahibi de, emeğini işgücü piyasasına arz etmek durumundadır. Her iki tarafın ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için emeğini arz eden işgücünün, emek talebiyle (işverenle) buluşması gerekmektedir[2]

İşte bu anlatılanlardan hareketle; bir ülkedeki toplam emek arzını ifade eden işgücünün emek talebi ile buluştuğu piyasaya "emek piyasası, iş piyasası veya işgücü piyasası" denmektedir. Emek arzı bir ülkenin nüfusu ve nüfus yapısıyla, yani insan unsuruyla ilgiliyken, emek talebi, yatırımlarla, yeni iş sahalarının açılmasıyla, yani ülkenin ekonomik yapısı ve gücüyle ilgilidir[3].

İşgücü piyasasında çalışanlar emeklerini sunmakta, işverenler de emeği talep etmektedir. Emek arz ve talebinin buluştuğu işgücü piyasalarında, emeğin fiyatı olan ücretler ve çalışma koşulları da belirlenmektedir. Ücretler ve çalışma koşullarının belirlenmesi, ülkelerdeki işgücü piyasalarının tipik özelliklerine göre ortaya çıkmaktadır. Bazı tip piyasalarda ücretler piyasa koşullarına göre kendiliğinden, bazılarında ise devletin müdahalesiyle oluşmaktadır[4].

İşgücü piyasalarının başlıca fonksiyonu, emek arz ve talebinin dengelenmesidir. İşgücü arz edenlerle talep edenler arasında bir denge kurulmasında yani işgücü piyasasının düzenlenmesinde istihdam kurumları önemli rol oynamaktadır. Bu kurumlar ile istihdam hizmetinin planlanması ve bu yolla işsizlik sorunuyla mücadele edebilmek amaçlanmaktadır[5]. Özellikle 1980'lerde küreselleşme süreci ile birlikte işgücü piyasalarında yaşanan gelişme ve değişimler kamu istihdam kurumlarının ve hizmetlerinin önemini arttırmıştır. Bu süreç tüm dünyada kamu istihdam kurumları ve hizmetlerinin değişim ve gelişimini zorunlu kılmıştır. Ayrıca kamu istihdam kurumlarının işsizlikle mücadelede ve değişen işgücü piyasalarının ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalması özel istihdam kurumlarının da önem kazanmasına ve yaygınlaşmasına neden olmuştur.

İşgücü piyasasına ilişkin bilgileri toplanması, işlenmesi ve sunulmasını sağlayan işgücü piyasası bilgi sisteminin oluşturulması ve etkin bir şekilde işlemesi, sağlıklı politikaların oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde işgücü piyasasına ilişkin bilgileri toplayıp yayınlamakta görevli olan resmi kurum Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'dur. TÜİK'in dışında Türkiye İş Kurumu (İŞKUR),

---

[2] Korkmaz, Adem ve Mahiroğulları, Adnan, *İşsizlikle Mücadelede Emek Piyasası Politikaları (Türkiye ve AB ülkeleri),* Ekin Basın Yayın, Bursa, 2013, s:32.

[3] Zaim, *Sabahattin, Çalışma Ekonomisi,* Filiz Yayınevi, İstanbul, 1997, s:39.

[4] Korkmaz ve Mahiroğulları, s:38.

[5] Lordoğlu, Kuvvet ve Kaplan, Nurcan, *Çalışma İktisadı,* Der Yayınları, İstanbul, 2008, s.120.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı vb. kurumlar işgücü piyasası ile ilgili verileri sağlamaktadırlar. Biz raporumuzda TÜİK ve İŞKUR verilerine yer vereceğiz.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İŞGÜCÜ VE İŞGÜCÜNE KATILIM

Ülkeler, nüfus miktarını ve kalitesini ne kadar çok arttırırlarsa emek arzı ve dolayısıyla üretim miktarını o kadar çok arttırabileceklerdir. İşgücünün temel kaynağını nüfus oluşturmaktadır. Nüfusun büyüklüğü ve özellikleri, kaynakların sosyal ve ekonomik sektörler arasındaki dağılımını önemli ölçüde etkilemekte, kaynakların bu şekilde dağılımı da ekonominin büyüme hızını, işgücü ve istihdam düzeyini etkilemektedir.

Toplam nüfustan sonra işgücünün en önemli kaynağını çalışma çağındaki nüfus oluşturmaktadır. 15-64 yaşları arasındaki nüfusa çalışma çağındaki nüfus denmektedir. 15 yaşın altındaki çocuklar ile 65 yaşın üstündeki yaşlılar ise çalışma çağı dışındaki nüfusu ifade etmektedir. TÜİK ülkemizde çalışma çağındaki nüfus için üst sınırı kaldırmış ve kurumsal olmayan sivil nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusu çalışma çağındaki nüfus olarak tanımlanmıştır. Kurumsal olmayan sivil nüfus ise, "okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus" tur. Nüfusun 15 ve daha yukarı yaş grupları çalışabilir kesimi gösterdiğinden, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfusa "aktif nüfus" da denmektedir. Aktif nüfus, işgücü ile işgücüne dâhil olmayanlardan oluşmaktadır[6].

Grafik 1:İşgücü Çatısı[7]

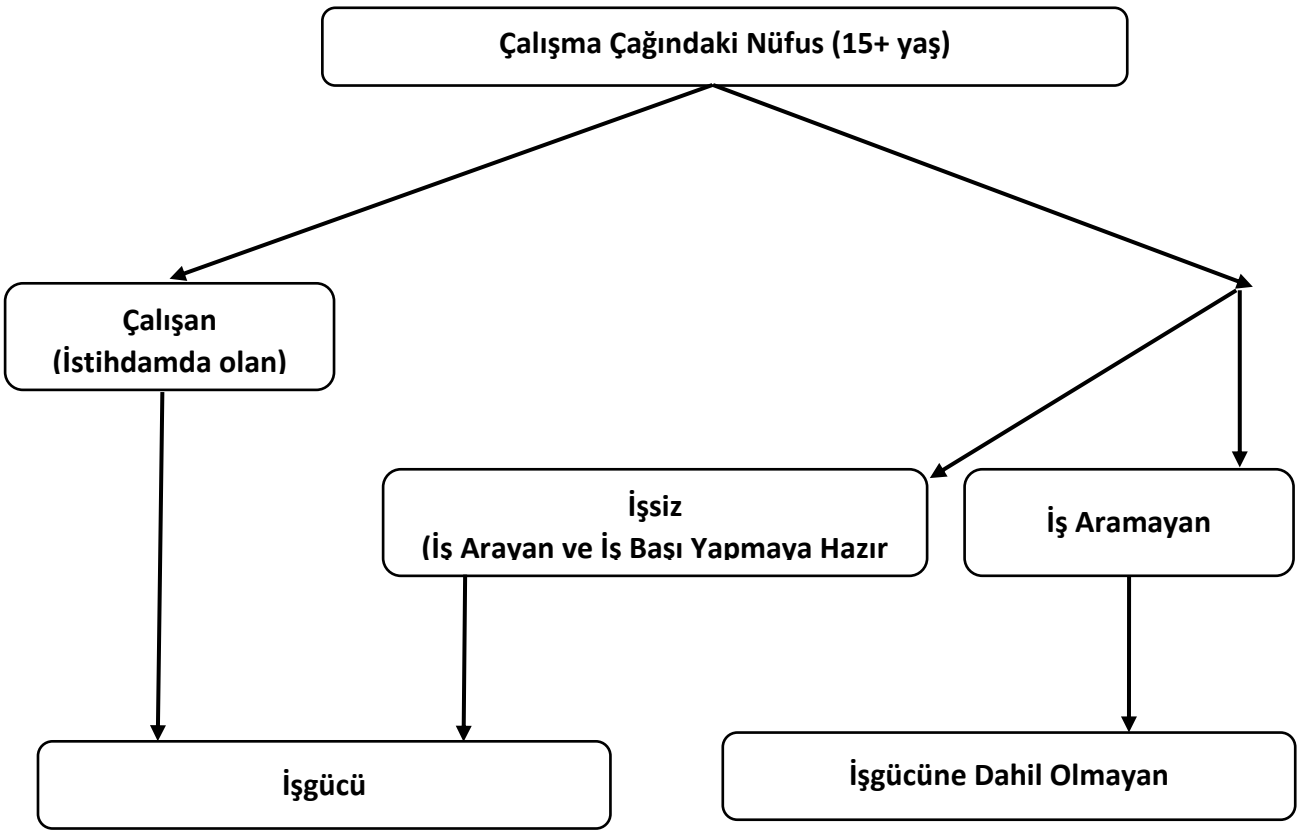

[6] Biçerli, M.Kemal, *Çalışma Ekonomisi,* Beta Basım Yayın, İstanbul, 2009, s:73-202.

[7] TÜİK, *İşgücü, İstihdam ve İşsizlik İstatistikleri Dizisi-1*,Tüik yayınları, Kasım 2007.

Herhangi bir ülke veya bölgede emek arzını yani emeğini işgücü piyasasına sunmaya hazır durumdaki nüfusa işgücü denmektedir (Murat, 1997). İşgücü, emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır (Zaim, 1997). TÜİK'e göre ise işgücü, çalışma çağında olup (15 ve üstü) istihdam edilenler ile işsizler toplamından oluşmaktadır. Anlaşılacağı üzere çalışma çağında olan kişilerin hepsi çalışmamaktadır. Mevcut dönemde istihdam edilenlerin yanı sıra, istihdam edilmek arzusunda olan işsizler de işgücü içinde değerlendirilmektedir. İşsizler ise, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerden oluşmaktadır. Dolayısıyla çalışan ile iş arayanlar işgücü olarak nitelendirildiğine göre, çalışmayanlar ile iş aramayanlar işgücüne dâhil olmayanları oluşturmaktadır.

İşgücü katılım oranı bir ekonomide; çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder. Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücünün çalışabilir yaştaki nüfusa oranı olarak ele alınan işgücüne katılma oranı, istihdam edilmiş ya da işsiz olarak, işgücü piyasası ile bağlantısı olanların görece önemini ortaya koymaktadır. Çünkü işgücüne dâhil olmayan kişilerin, iş aramayarak işgücü piyasası ile bağlantılarını kopardıkları varsayılmaktadır. İşgücüne katılma oranlarının yükselmesi, işgücü piyasası ile bağlantısı olanların yani üretken kabul edilenlerin sayısının artması anlamına gelmektedir[8].

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hane halkı işgücü anketleridir.

İşgücüne Katılma Oranı, İşsizlik Oranı ve İstihdam Oranı, işgücü piyasası açısından oldukça önem arz eden verilerdir. Genel olarak; İşsizlik Oranının yüksek, İşgücüne Katılma ve İstihdam Oranlarının ise düşük seyretmesi işgücü piyasasının sıkıntılarının başında gelmektedir.

[8] Lordoğlu ve Kaplan, 2008, s.132.

Grafik 2: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, Kayseri, Türkiye, Dünya 2013,%

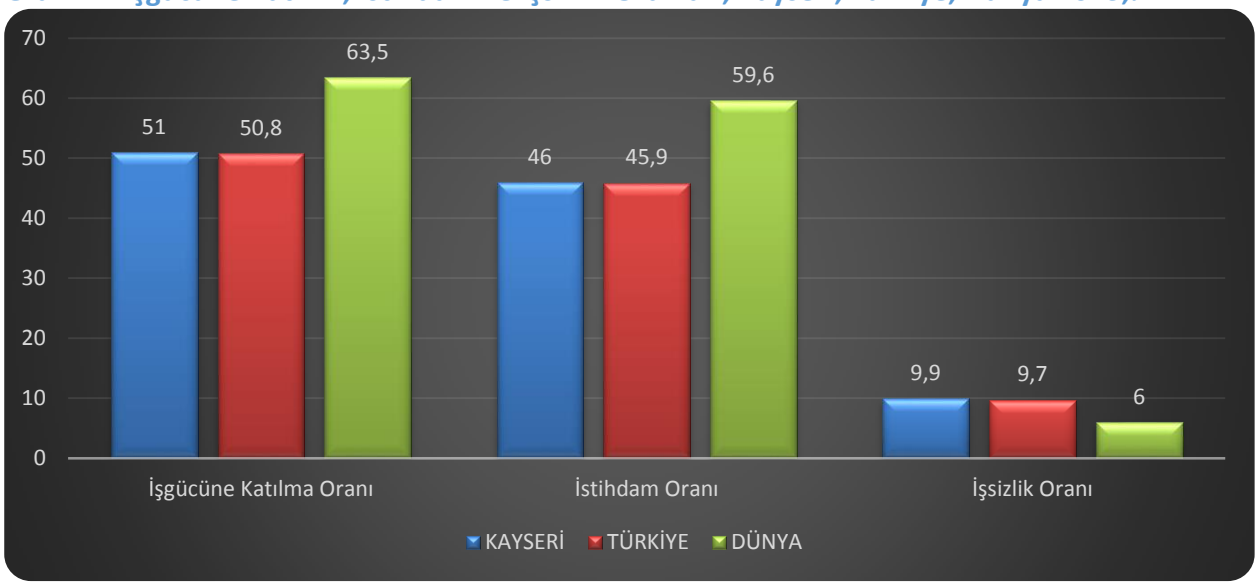

Kaynak: TÜİK, HİA, ILO

2013 yılı verilerine göre; il bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında Kayseri ilinde işsizlik oranının Türkiye geneline göre daha yüksek olduğu görülmektedir. İşsizlik oranı 2013 yılı itibariyle Türkiye genelinde %9,7 iken, Kayseri ilinde %9,9'dur. Bu oran ile en düşük işsizlik oranına sahip 60. İldir. Kayseri ilinde 2013 yılında %51 olan İşgücüne Katılım Oranı ile %50,8 olan Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. İstihdam oranı ise %46 ile %45,9 olan Türkiye ortalamasının üstündedir.

2013 yılı temel işgücü göstergelerini Dünya geneli ile karşılaştırdığımızda ise genel olarak bütün göstergeler açısından Kayseri ilinin durumu Dünya ortalamasına göre olumsuz bir yapıya sahiptir. İşgücüne Katılma Oranı Dünya genelinde %63,5 iken Kayseri' de %51 olarak gerçekleşmiş, İstihdam oranı Dünya genelinde %59,6 iken Kayseri' de %46 ve işsizlik oranı Dünya genelinde %6 iken Kayseri' de %9,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	39,0%	34,7%	11,1%
2009	40,8%	35,0%	14,1%
2010	44,0%	37,8%	14,1%
2011	49,3%	43,2%	12,3%
2012	50,9%	46,1%	9,3%
2013	51,0%	46,0%	9,9%

Kaynak: TÜİK

2013 yılı verilerine göre Kayseri ilinde bir önceki yıla göre işsizlik oranı ve işgücüne katılma oranlarında artış, istihdam oranında azalış olduğu göze çarpmaktadır. Kayseri ilinde, 2012 yılı sonuçlarına göre %9,3 olarak gerçekleşen işsizlik oranı, 2013 yılında %9,9; 2012 yılında %46,1 olarak gerçekleşen istihdam oranı 2013 yılında %46; 2012 yılında %50,9 olan işgücüne katılma oranı da 2013 yılında %51,0 olarak değişmiştir.

Grafik 3: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: TÜİK

İŞKUR GÖSTERGELERİ

Bu kısımda, İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

KAYITLI İŞSİZ

2013 yılı ve 2014 yılında Ocak – Temmuz ayları arasındaki kuruma kayıtlı işsiz sayılarına meslekler bazında bakıldığında en fazla kayıtlı işsizin beden işçisi (Genel) mesleğinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	**KAYITLI İŞSİZ**	**MESLEK**	**KAYITLI İŞSİZ**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**6.290**	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**5.336**
BÜRO MEMURU (GENEL)	**1.644**	BÜRO MEMURU (GENEL)	**1.341**
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	**1.216**	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	**1.234**
SEKRETER	**1.204**	SEKRETER	**1.085**
SATIŞ DANIŞMANI	**994**	SATIŞ DANIŞMANI	**990**
ÖN MUHASEBECİ	**901**	ÖN MUHASEBECİ	**814**
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	**755**	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	**750**
ÇAYCI	**592**	ÇAYCI	**507**
AŞÇI	**543**	AŞÇI	**500**
PAZARLAMACI	**492**	PAZARLAMACI	**494**
DİĞER MESLEKLER	**21.078**	Diğer Meslekler	**20.519**
Toplam	**35.709**	**Toplam**	**33.570**

Kaynak: İŞKUR

** Temmuz sonu itibariyle*

Tablo incelendiğinde 2013 yılında ve 2014 Ocak – Temmuz ayları arasında beden işçisi(genel) mesleğini büro memuru (genel) ve temizlik görevlisinin izlediği görülmektedir. 2013 yılında kayıtlı işsiz sayısı 35.709 iken 2014 yılında Ocak- Temmuz ayları arasında kayıtlı işsiz sayısı 33.570'tir.

AÇIK İŞLER

Kayseri ilinde 2013 yılında açık iş sayısı 15.637 iken 2014 yılında (Ocak-Ağustos arası, 8 aylık dönem) 33.570 kayıtlı işsize karşın toplam 13.395 açık iş mevcuttur.

Tablo 3: Kayseri İlinde Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	**AÇIK İŞ**	**MESLEK**	**AÇIK İŞ**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	6.219	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.161
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	419	ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	350
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	383	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	335
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	336	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	322
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	333	ÖN MUHASEBECİ	316
SEKRETER	312	SATIŞ DANIŞMANI	303
AŞÇI	262	AŞÇI	238
TERZİ	253	SEKRETER	238
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	252	TERZİ	237
REYON GÖREVLİSİ	250	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	186
DİĞER MESLEKLER	6.618	DİĞER MESLEKLER	5.709
TOPLAM	15.637	TOPLAM	13.395

Kaynak: İŞKUR

** Temmuz sonu itibariyle*

İŞKUR istatistiklerine göre 2013 yılında ve 2014 yılı Temmuz ayı sonu itibariyle açık iş sayılarının mesleklere göre dağılımına bakıldığında en fazla açık işin Beden İşçisi (Genel) mesleğinde olduğu görülmektedir. 2013 yılında Beden işçisi (genel) mesleğini Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Temizlik Görevlisi izlerken; 2014 yılı Ocak- temmuz ayları arasındaki verileri göre Beden İşçisi (genel) mesleğini Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) ve Temizlik Görevlisi izlemektedir.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Tabloya göre 2013 ve 2014 verileri değerlendirildiğinde Kayseri İşgücü Piyasasında vasıfsız personel ihtiyacının önemli bir yer teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca Ön Muhasebeci, Sekreter, Aşçı gibi mesleklerde işe yerleştirmelerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	**İŞE YERLEŞTİRME**	**MESLEK**	**İŞE YERLEŞTİRME**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**4.626**	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**2.577**
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	**292**	REYON GÖREVLİSİ	**124**
REYON GÖREVLİSİ	**234**	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	**100**
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	**190**	ÖN MUHASEBECİ	**78**
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	**178**	SEKRETER	**77**
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	**175**	AŞÇI	**69**
SEKRETER	**174**	SATIŞ DANIŞMANI	**65**
İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	**154**	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	**64**
SATIŞ DANIŞMANI	**136**	KABLO İMAL MAKİNESİ OPERATÖRÜ	**61**
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	**124**	BÜRO MEMURU (GENEL)	**56**
DİĞER MESLEKLER	**3.364**	DİĞER MESLEKLER	**1.311**
Toplam	**9.647**	**Toplam**	**4.582**

Kaynak: İŞKUR
** Temmuz sonu itibariyle*

2013 yılında işe yerleştirilenlerin işe yerleştikleri mesleklere bakıldığında, Kayseri ilinde ilk üç sırada Beden işçisi (Genel) (4626 kişi), Metal Mamuller Montaj İşçisi (292 kişi) ve Reyon Görevlisi (234 kişi) meslekleri yer almaktadır. 2014 yılı Ocak - Temmuz ayları arasındaki verilerine bakıldığında ise ilk üç sırada Beden İşçisi (Genel) (2.577 kişi), Reyon Görevlisi (124 kişi), Temizlik Görevlisi (100 kişi) bulunmaktadır.

2014 işe yerleştirme verilerinin ilk altı ayı yansıtmaktadır. Bu verilere göre 4.582 kişi ilk altı ayda işe yerleştirilmiştir. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğümüzün Kayseri il Müdürlüğü için belirlediği 2014 işe yerleştirme hedefi 13.062 kişidir. Eylül ayı itibariyle verilere bakıldığında 10.289 kişinin işe yerleştiği ve belirlenen hedefin %79' unun gerçekleştiği görülmektedir. 2014 yılı sonu

itibariyle belirlenen hedefin %100' ünün gerçekleştirilmesi konusunda İl Müdürlüğümüzce istihdamı artırıcı faaliyet ve çalışmalara devam edilmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Kayseri' de 2014 yılı Ocak – Ağustos ayları arasında 65 kurs açılmıştır. En fazla kursun UMEM PROJESİ/MEK kapsamında açıldığı görülmektedir. Açılan kurslara toplam 811 kursiyer katılmıştır. Kursiyerlerden 553' ü erkek, 258' i kadındır. Açılan kurslarda kadın katılma oranının en fazla girişimcilik kursunda olduğu ve girişimci kadın sayısının Kayseri ilinde her geçen gün arttığı tespit edilmiştir.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014)

KURS TÜRÜ	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
GİRİŞİMCİLİK EĞİTİM PROGRAMI	12	139	140	279
HÜKÜMLÜ KURSU/KOMİSYON KAYNAKLI	1	15	0	15
HÜKÜMLÜ KURSU/KURUM KAYNAKLI	4	43	10	53
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	9	23	27	50
MEK/İSTİHDAM GARANTİSİZ	2	37	10	47
MEK/ÖZEL POLİTİKA	2	0	44	44
UMEM PROJESİ/İEP	13	32	7	39
UMEM PROJESİ/MEK	22	264	20	284
GENEL TOPLAM	**65**	**553**	**258**	**811**

Kaynak: İŞKUR
** Ocak – Ağustos Dönemi*

Kendiişlerini kurmak isteyen kişilere yönelik olarak verilen Girişimcilik Eğitimi 2012 yılında 468 kişiye, 2013 yılında 464 kişiye verilerek bu kişiler sertifikalandırılmıştır. 2014 yılı Eylül ayı itibariyle de 400 kişiye Girişimcilik Eğitimi Sertifikası verilmiştir. Yılsonuna kadar 100 kişiye daha Girişimcilik Eğitimi Sertifikası verilerek 500 kişiye tamamlanması planlanmaktadır.

2014 yılı Eylül ayı sonu itibari ile ise; değişik tür ve mesleklerde 77 adet kurs açılmış olup, bu kurslara 350'si kadın, 632'si erkek olmak üzere toplam 982 kursiyer katılmıştır. Aynı dönemde açılan bu kurslardan 604 kişi mezun olmuş, 146 kursiyer ise çeşitli nedenlerle kursları yarım bırakmıştır. 232 kursiyerin ise eğitimi devam etmektedir. Kurslarımızı başarı ile tamamlayan 604 kursiyerden 16'sı kadın, 163'ü erkek olmak üzere toplam 179 kursiyer istihdam edilmiştir. Kurs sonrasında işe yerleşenlerin mezun olan kursiyerlere oranı % 29,6 olarak gerçekleşmiştir.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Mesleklere göre İşsizlik ödeneğini hak edenlere bakıldığında 2014 yılı Ocak – Ağustos ayları arasında 4.761 kişidir. İşsizlik ödeneğini hak edenlerden 875' i vasıfsız işçi diye nitelendirilen Beden İşçisi (Genel) mesleğinde olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014)

2014*	
MESLEK	**İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	875
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	164
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	143
BÜRO MEMURU (GENEL)	139
SATIŞ DANIŞMANI	132
ÖN MUHASEBECİ	118
AŞÇI	110
MUHASEBECİ	92
SEKRETER	76
PAZARLAMACI	72
DİĞER MESLEKLER	2.840
GENEL TOPLAM	**4.761**

Kaynak: İŞKUR
** Ocak – Ağustos Dönemi*

2014 Eylül dönemine kadar veriler tekrar incelendiğinde ise işini kaybeden ve işsizlik sigortasından faydalanmak amacıyla 9.660 kişinin başvuruda bulunmuş olduğu ve bunlardan hak eden 5.549 kişiye işsizlik ödeneği bağlandığı tespit olunmuştur. Bu veriler ışığında yaz dönemi bitiminde işten ayrılanların ve işsizlik ödeneğine başvuranların sayısında bir artış olduğu görülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20.124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha

fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

Tablo 7: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2013)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Periyod**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİSAYISI**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**
2014/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	12 Mayıs-27 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**110.509**

Kaynak: İŞKUR

** Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.*

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[9]" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Kayseri genelinde ve Türkiye'de İşgücü Piyasası Araştırması kapsamına giren işyerlerinin sektörel görünümü ve bu işyerlerinde çalışanların mesleklere ve cinsiyetlere göre dağılımını gösteren veriler incelenmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Kayseri ilinde gerçekleştirilen Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması çerçevesinde toplam 3.307 işyeri ile görüşülmüştür. Bu işyerlerinin 468' i 50 üzeri çalışanı, 1.917' si 10-49 arası çalışanı ve 792 tane işyerinin ise 1-9 arasında çalışanı vardır.

[9] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları (2014)

Sektörlere Göre İşyeri Sayıları	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	**1,1%**
İmalat	**31,0%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	**0,2%**
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	**0,1%**
İnşaat	**21,7%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	**22,2%**
Ulaştırma ve depolama	**4,7%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**3,2%**
Bilgi ve iletişim	**0,6%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	**0,7%**
Gayrimenkul faaliyetleri	**0,4%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	**4,2%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**2,6%**
Eğitim	**3,2%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	**2,0%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	**0,3%**
Diğer hizmet faaliyetleri	**1,9%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma sonuçlarına göre Kayseri'de işyerlerinin büyük çoğunluğu %31 ile imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu sektörü %22,2 ile toptan ve perakende ticaret sektörü ve %21,7 ile inşaat sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde ise; en büyük paya sahip ilk üç sektör; %25,2 ile imalat, %23,2 ile toptan ve perakende ticaret ve %18,8 ile inşaat sektörüdür. Bu sonuçlar Kayseri İşgücü piyasasının sektörel dağılımının Türkiye ile benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 4: İşyeri Özellikleri (2014)

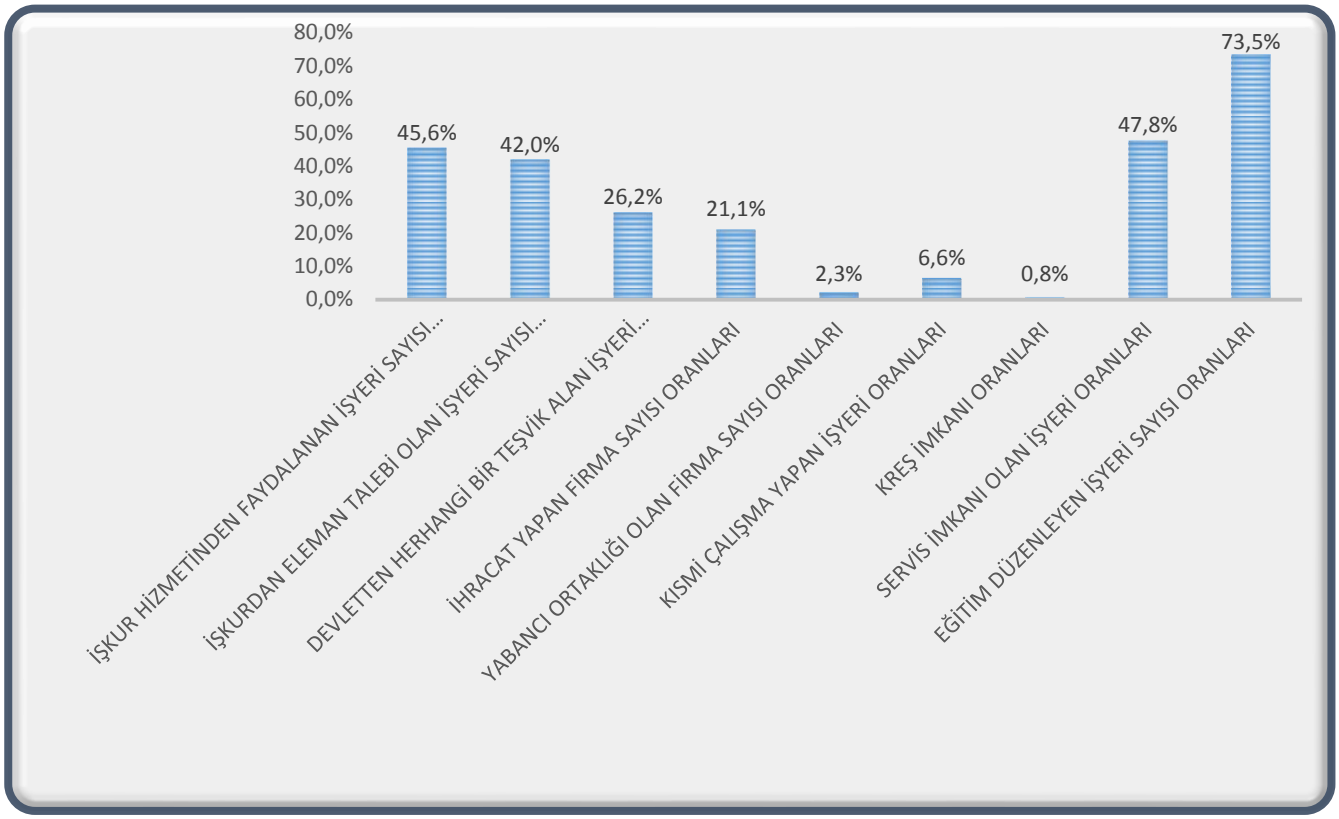

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşyeri özelliklerine ait bu grafik incelendiğinde; işyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinden %45,6'sı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Yine bu formun uygulandığı işyerlerinden %42' sinin İŞKUR'dan eleman talebinde bulunduğu, %26,2' sinin devletten çeşitli teşviklerden yararlandığı görülmektedir. Bu işyerlerinden %21,1'i ihracat yapan firmalardandır. %2,3' ünün yabancı ortaklığının bulunduğu, %6,6'sının kısmi çalışma yaptığı, %0,8'inin kreş imkânının bulunduğu, %47,8'inin servis imkânı bulunduğu, %73,5'inin ise işyerinde çalışanlarına herhangi bir eğitim düzenlediği görülmektedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri için toplam işyerleri içeresinde en yüksek oran %68,4 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü işyerlerinindir. Bunu % 67,5' lik oranla imalat sektörü ve %50,0' lik oranla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü takip etmektedir. İŞKUR hizmetlerinden en az faydalanan sektörler ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnşaat ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri yer almaktadır.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları (2014)

SEKTÖR	İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI	Genel Toplam	ORAN
Madencilik ve taş ocakçılığı	16	34	**46,7%**
İmalat	664	984	**67,5%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	6	**16,7%**
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme Faaliyetleri	2	3	**50,0%**
İnşaat	165	689	**24,0%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve Motosikletlerin onarımı	330	704	**46,9%**
Ulaştırma ve depolama	43	148	**29,1%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	43	102	**41,7%**
Bilgi ve iletişim	7	18	**37,5%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	8	23	**34,8%**
Gayrimenkul faaliyetleri	4	14	**30,0%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	34	134	**25,2%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	57	83	**68,4%**
Eğitim	25	102	**24,5%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26	63	**41,6%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	11	**45,5%**
Diğer hizmet faaliyetleri	20	59	**33,3%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre Kurum hizmetlerinden faydalanma oranlarına bakıldığında İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki firmaların başı çektiği görülmektedir. Sıralamada İkinci sırayı İmalat sektörü almakta, bunu ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki firmalar ile diğer sektör firmaları takip etmektedir. Sıralamanın oransal olarak yapıldığı konusuna dikkat edilmeli, rakamsal olarak İmalat sektöründeki firma sayısının büyüklüğü de göz ardı edilmemelidir.

Grafik 5: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları (2014)

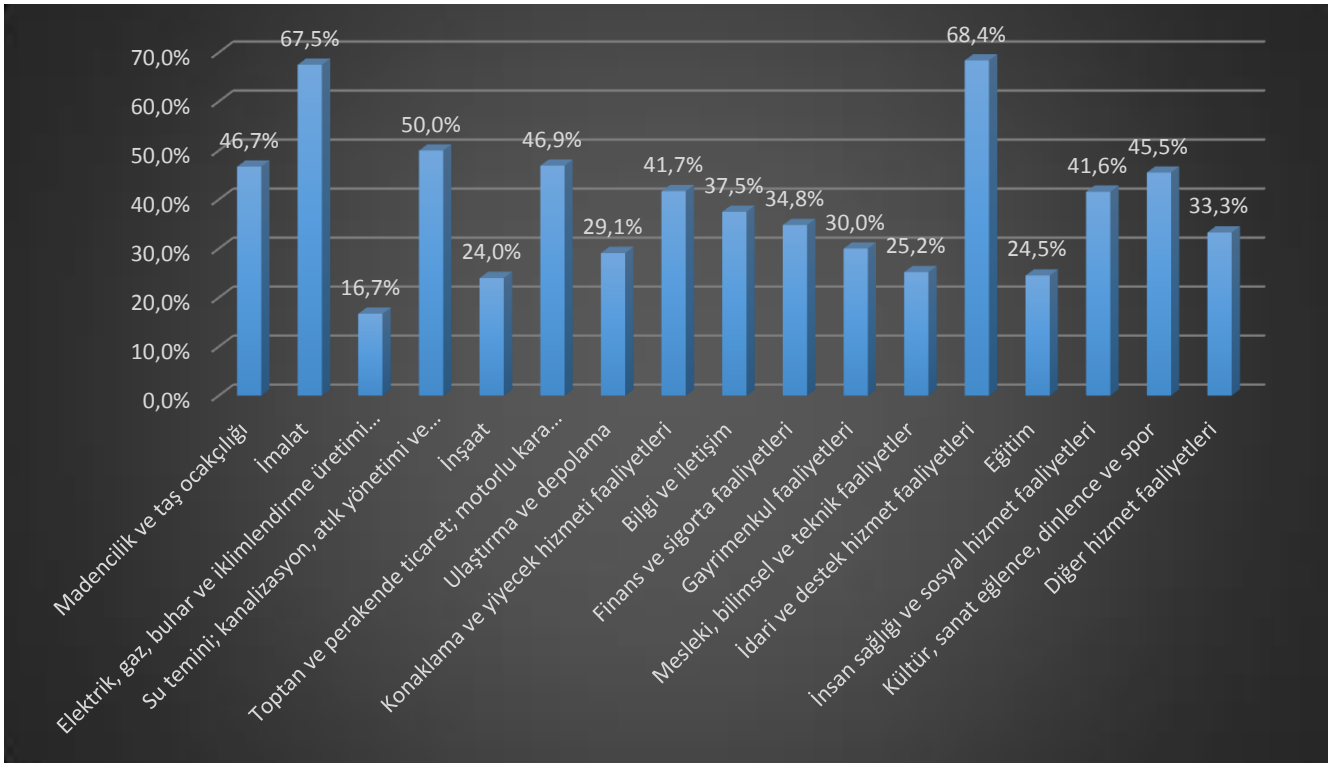

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Daha fazla işyerinin İŞKUR faaliyetlerinden haberdar olması ve yararlanabilmesi maksadıyla İş ve Meslek Danışmanlarımız tarafından işyeri ziyaretlerine önem verilmekte ve tanıtım çalışmaları yapılmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere Göre Yabancı Ortaklığı Olan İşyeri Sayısı Oranları(2014)

SEKTÖR	Yabancı Ortaklığı olan işyeri sayısı	Kayseri Geneli İşyeri Sayısı	Sektörün Kendi İçindeki Yabancı Ortakların Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	34	7,0%
İmalat	39	984	4,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	6	17,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	3	50,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	12	704	2,0%
Ulaştırma ve depolama	3	148	2,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	102	2,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	23	9,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3	134	3,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	83	1,0%
Eğitim	2	102	2,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	63	3,0%
Diğer Sektörler	0	791	0,0%
TOPLAM	72	3.177	2,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamında yabancı ortaklığı olan işyeri sayılarına bakıldığında Kayseri ilinde toplamda 72 işyerinin yabancı ortağı bulunmaktadır. Yabancı ortağı olan işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında da en fazla 39 işyeri ile imalat sektöründe olduğu görülmektedir. İmalat sektörünü ise 12 işyeri ile Toptan ve perakende ticaret sektörü izlemektedir. İşyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinden Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde yabancı ortaklık bulunmamaktadır.

Grafik 6: Sektörün Kendi İçindeki Yabancı Ortaklıklarının Oranları(2014)

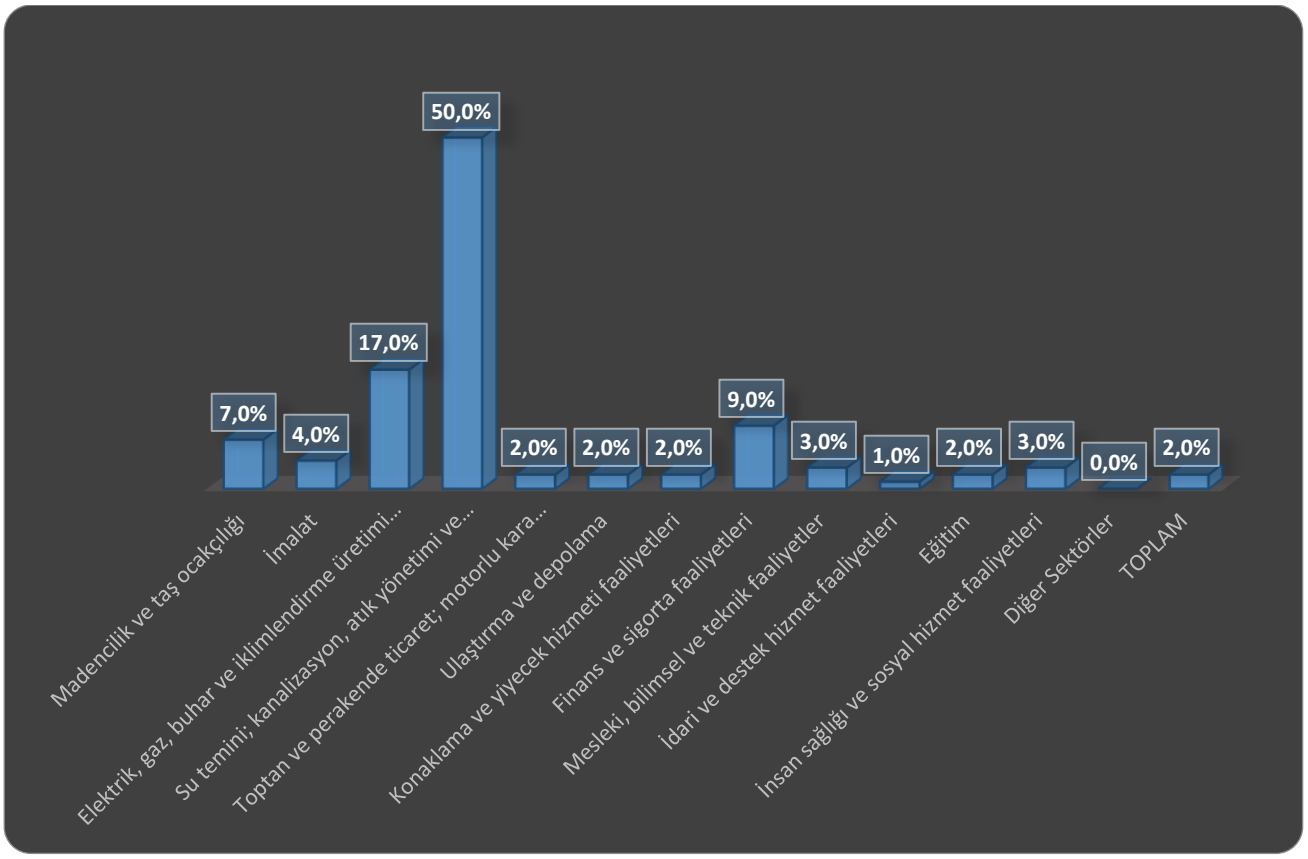

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Oransal olarak sektörlerin kendi içindeki yabancı ortaklarının dağılımına bakıldığında ise %50 oranında Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yabancı ortağı olduğu, bu sektörü ise %17 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörünün takip ettiği görülmektedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki oranın yüksek çıkmasının nedeni ise bu sektördeki işyeri sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları(2014)

Sektör	İşyeri Sayısı	İhracat Yapan İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	11	33,0%
İmalat	984	491	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	1	17,0%
İnşaat	689	36	5,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	704	104	15,0%
Ulaştırma ve depolama	148	5	4,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	102	2	2,0%
Bilgi ve iletişim	18	1	6,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	14	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	134	7	5,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	3	4,0%
Eğitim	102	1	1,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	63	1	2,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	4	7,0%
Diğer Sektörler	37	0	0,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamında ihracat yapan işyeri sayılarına bakıldığında 3.177 işyerinden 669 işyerinin ihracat yaptığı görülmektedir. En fazla imalat sektöründe 491 işyeri ihracat yapmaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde ise ihracat yapılmamaktadır.

Grafik 7: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları (2014)

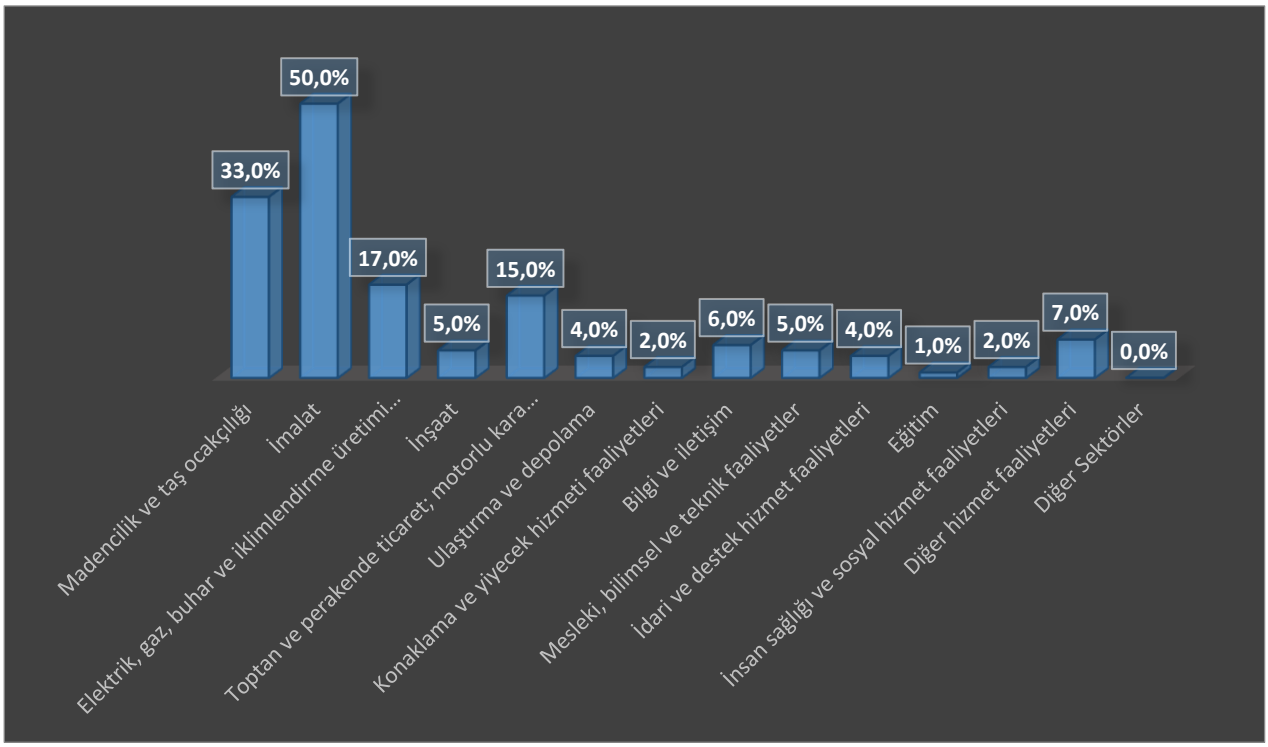

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre ihracat yapan işyerlerinin oransal dağılımına bakıldığında ilk sırada %50,0 ile İmalat sektörü yer alırken %33,0 ile Madencilik ve taş ocakçılığı ikinci sırada %17,0 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü üçüncü sırada yer almaktadır. Bu sektörlerdeki oranların yüksek çıkmasının nedeni işyeri bilgi formu uygulanan işyeri sayılarının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 12: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları (2014)

SEKTÖRLER	PART TİME ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI	KAYSERİ GENELİ İŞYERİ SAYISI	PART TİME ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI ORANI	PARTİME ÇALIŞAN FİRMALARIN KENDİ İÇİNDE ORANI
İmalat	**40**	**984**	**4,0%**	**19,0%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	6	33,0%	1,0%
İnşaat	29	689	4,0%	14,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	33	704	5,0%	16,0%
Ulaştırma ve depolama	13	148	9,0%	6,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	102	18,0%	9,0%
Bilgi ve iletişim	2	18	13,0%	1,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	23	4,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	14	20,0%	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16	134	12,0%	8,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15	83	18,0%	7,0%
Eğitim	21	102	20,0%	10,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	63	15,0%	5,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	11	36,0%	2,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	59	5,0%	1,0%
Diğer Sektörler	0	37	0,0%	0,0%
KAYSERİ	208	3.177	7%	100%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Part time işçi çalıştıran işyeri sayıları incelendiğinde Kayseri ilinde 3.177 işyerinden 208 tanesi part time işçi çalıştırmaktadır. Part time işçi çalıştıran işyerlerinin sektörel dağılıma bakıldığında ise ilk sırada 40 işyeri ile imalat sektörü yer alırken bunu 33 işyeri ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ve 29 işyeri ile İnşaat sektörü izlemektedir. Madencilik ve taş ocakçılığı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde ise part time işçi çalıştırılmamaktadır.

Grafik 8: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları (2014)

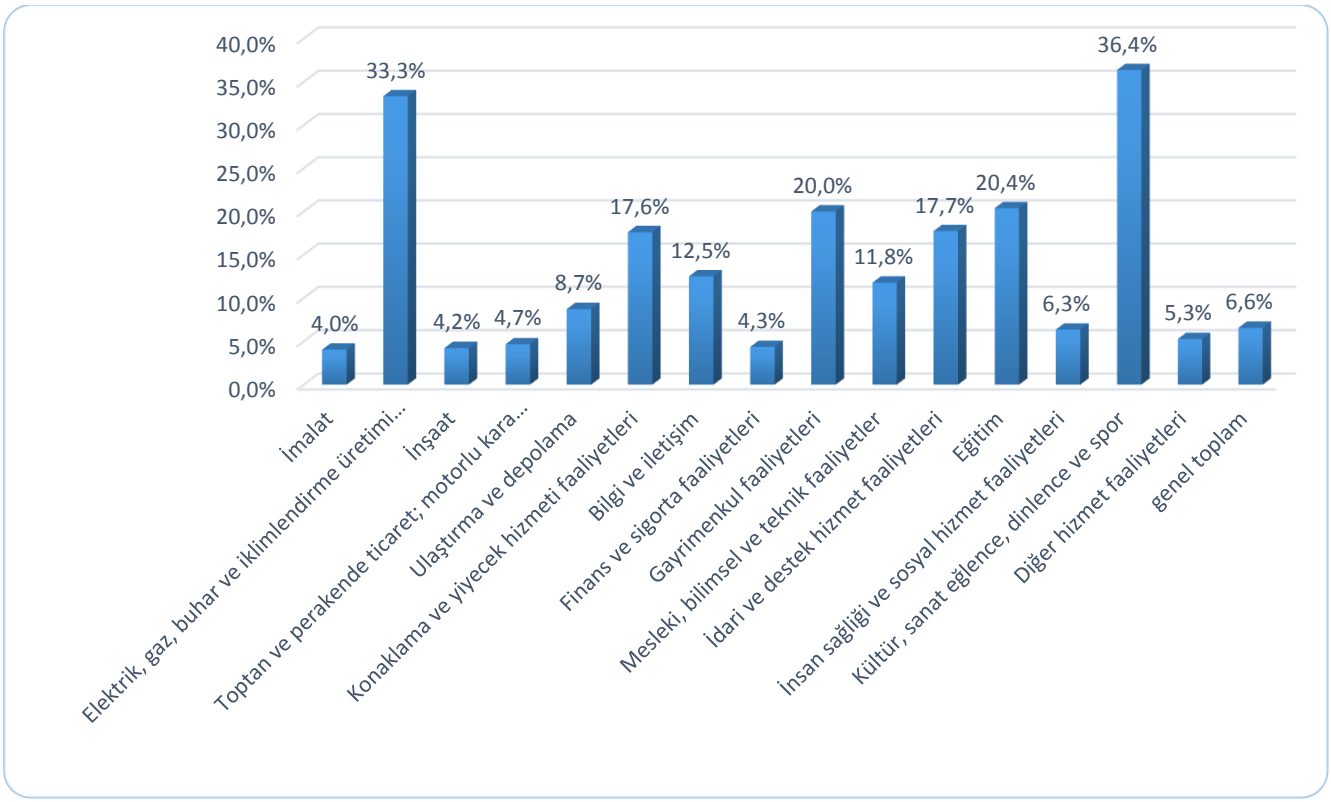

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre part time işçi çalıştıran işyeri sayısı oranlarına bakıldığında ilk üç sırada Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor %36,4 oranında; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı %33,3 oranında ve Eğitim %20,4 oranında part time işçi çalıştırmaktadır. Kayseri genelinde ise %6,6 oranında part time işçi çalıştıran işyeri bulunmaktadır.

Tablo 13: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları (2014)

SEKTÖR	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	Kayseri Geneli İşyeri Sayısı	Mevsimlik İşçi Çalıştıran işyeri Sayısı Oranı	Mevsimlik İşçi Çalıştıranların Kendi İçindeki Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	34	26,7%	2,2%
İmalat	36	984	3,7%	8,7%
İnşaat	263	689	38,2%	62,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	41	704	5,9%	9,9%
Ulaştırma ve depolama	13	148	8,7%	3,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16	102	15,3%	3,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	6	14	40,0%	1,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	134	9,2%	3,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14	83	16,5%	3,3%
Eğitim	3	102	3,1%	0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	63	3,3%	0,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	11	36,4%	1,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	59	1,8%	0,3%
Diğer Sektörler	0	50	0,0%	0,0%
KAYSERİ	420	3.177	13,2%	100%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamında ziyaret edilen 3.177 işyerinden 420 tanesinde mevsimlik işçi çalışmaktadır. Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında inşaat (263) sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırasıyla Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (41) ve İmalat (36) sektörü izlemektedir. Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinden %62,6'sı inşaat ; %9,9' u Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; %8,7'i İmalat sektöründedir.

Grafik 9: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları (2014)

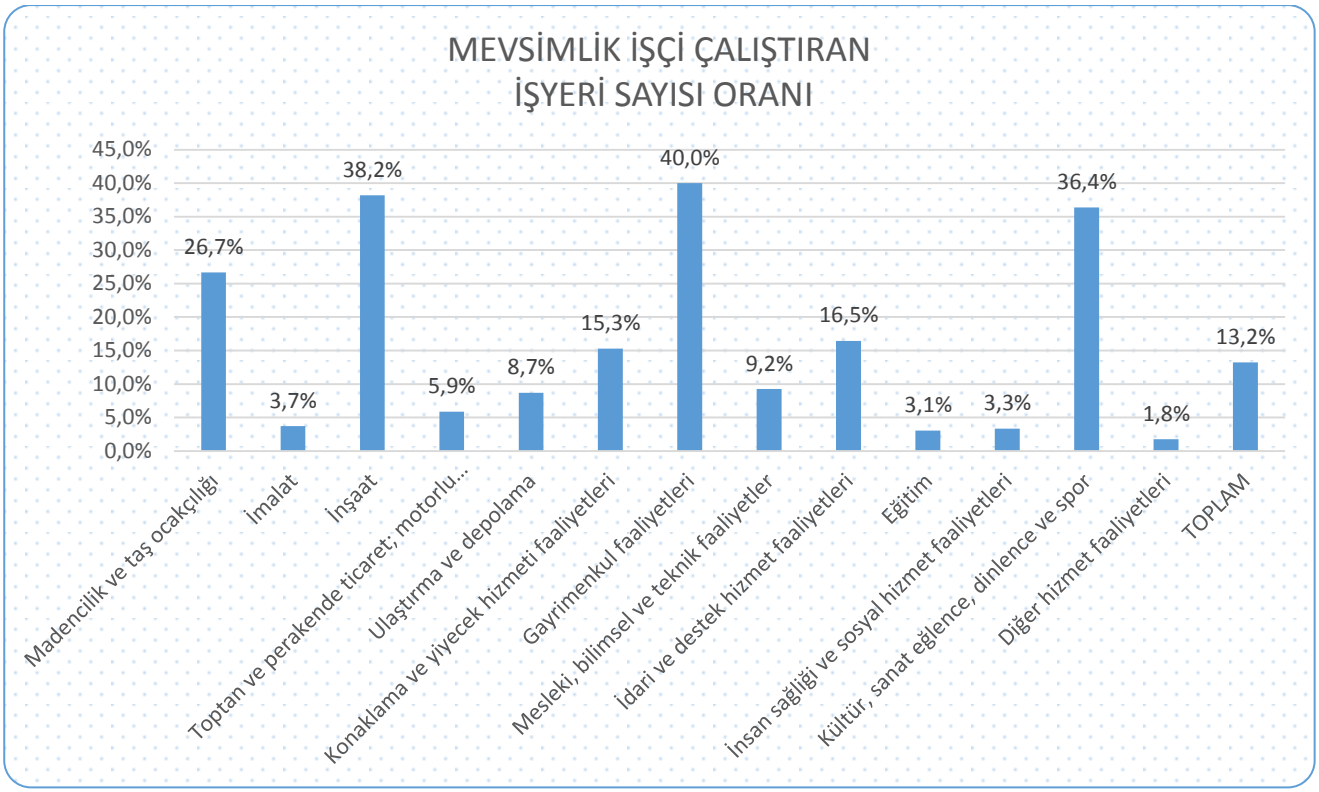

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinin sektör içerisindeki dağılımına bakıldığında Gayrimenkul faaliyetleri sektörünün %40' ı, İnşaat sektörünün %38,2' i, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörünün %36,4'ü, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün %26,7' si mevsimlik işçi çalıştırmaktadır.

Kayseri il genelinde yapılan araştırma kapsamındaki toplam işyerlerinin %13,2'i mevsimlik işçi çalıştırmaktadır.

Tablo 14: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları (2014)

SEKTÖR	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,0%	23,3%	13,3%	23,3%	6,7%	13,3%
İmalat	20,4%	21,2%	17,1%	19,4%	9,7%	12,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	27,4%	33,8%	15,2%	12,0%	7,1%	4,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16,3%	22,3%	16,0%	19,6%	11,5%	14,3%
Ulaştırma ve depolama	9,5%	23,4%	18,9%	28,5%	12,4%	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29,6%	25,3%	17,6%	11,0%	5,5%	11,0%
Bilgi ve iletişim	12,5%	25,0%	12,5%	31,3%	6,3%	12,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	8,7%	34,8%	21,7%	26,1%	0,0%	8,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	60,0%	10,0%	10,0%	10,0%	0,0%	10,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	43,7%	29,4%	8,4%	6,7%	6,7%	5,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	32,9%	36,7%	22,8%	5,1%	1,3%	1,3%
Eğitim	24,5%	37,8%	16,3%	10,2%	5,1%	6,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	23,3%	50,0%	11,7%	10,0%	3,3%	1,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	27,3%	9,1%	0,0%	18,2%	0,0%	45,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	10,5%	19,3%	17,5%	5,3%	10,5%	36,8%
KAYSERİ	22,2%	26,2%	16,1%	16,4%	8,7%	10,3%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamındaki işyerlerinin sektörlere göre hangi yaş aralığında olduğu incelendiğinde; Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki işyerlerinin %23,3'ü 5-9 yaş aralığında; %23,3'ü 15-19 yaş aralığında, İmalat sektöründeki işyerlerinin %21,2' si 5-9 yaş aralığında, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki işyerlerinin % 50'si 0-4 yaş aralığında, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %50 ' si 0-4 yaş aralığında; %50' si 10- 14 yaş aralığında; İnşaat sektöründeki işyerlerinin %33,8 ' i 5-9 yaş aralığında; Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründeki işyerlerinin %22,3' ü 5-9 yaş aralığında; Ulaştırma ve depolama sektöründeki işyerlerinin %28,5' i 15-19 yaş aralığında; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %29,6' sı 0-4 yaş aralığında; Bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin %31,3' ü 15-19 yaş aralığında; Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin % 34,8 ' i 5 – 9 yaş aralığında; Gayrimenkul faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %60,0' ı 0-4 yaş aralığında; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki işyerlerinin %43,7'si 0- 4 yaş aralığında; İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %36,7' si 5-9 yaş aralığında; Eğitim sektöründeki işyerlerinin %37,8' i 5- 9 yaş aralığında; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %50,0 ' si 5-9 yaş aralığında; Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor

sektöründeki işyerlerinin %45,5' i 25 ve üstü yaş aralığında; Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %36,8' i 25 ve üstü yaş aralığında yer almaktadır. Kayseri genelindeki işyerlerinin %22,2' si 0 -4 ; %26,2' si 5-9; %16,1 ' i 10 -14; %16,4' ü 15-19; %8,7 'si 20-24; %10,3'ü 25 ve üstü yaş aralığında yer almaktadır.

ÇALIŞAN VERİLERİ

Tablo 15: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları (2014)

Sektörler	Çalışan Sayısı	Çalışan Sayısı Oranları
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.682	**1,3%**
İmalat	59.054	**46,8%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve Dağıtımı	892	**0,7%**
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve İyileştirme faaliyetleri	51	**0,0%**
İnşaat	15.083	**12,0%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara Taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19.250	**15,3%**
Ulaştırma ve depolama	4.279	**3,4%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.049	**1,6%**
Bilgi ve iletişim	278	**0,2%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	401	**0,3%**
Gayrimenkul faaliyetleri	444	**0,4%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.151	**1,7%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10.917	**8,7%**
Eğitim	3.727	**3,0%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.485	**3,6%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	643	**0,5%**
Diğer hizmet faaliyetleri	815	**0,7%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Kayseri'de araştırma kapsamında yer alan 3.177 işyerlerinde referans döneminde (12 Mayıs – 27 Haziran 2014) toplam 126.199 kişi istihdam edilmektedir. Kayseri ilinde İmalat sektörü %46,80'lik pay ile en fazla çalışana sahip olan sektör iken bunu %15,3' lük pay ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve %12,0' lik pay ile İnşaat sektörü izlemektedir.

Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranlarını daha anlaşılır kılmak maksadıyla görsel açıdan betimleyen grafik aşağıda sunulmuştur.

Grafik 10:Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları (2014)

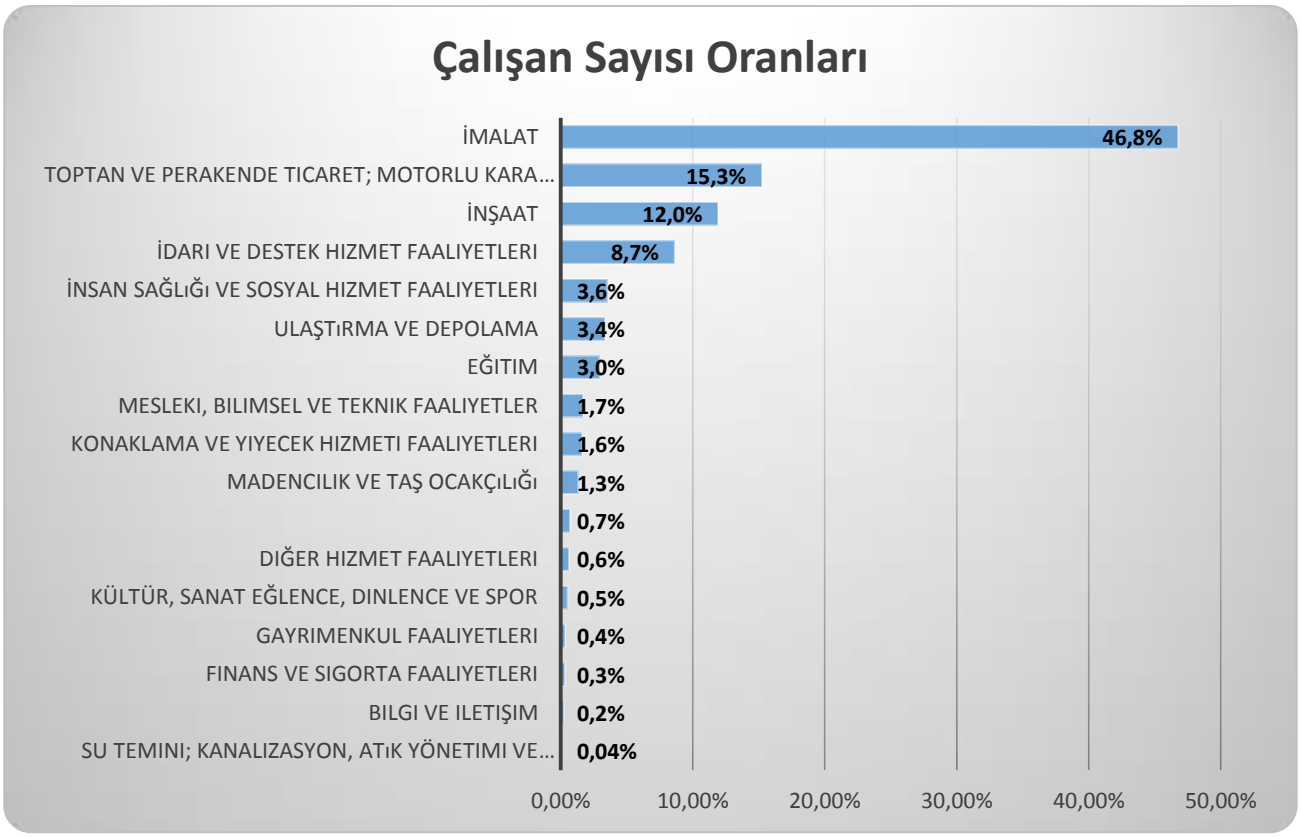

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre çalışan sayısı oranlarına bakıldığında, Kayseri ilinde %46,8' lik oranla İmalat sektörünün ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İmalat sektörünü %15,3 ile Toptan ve perakende Ticaret, motorlu kara taşıtlarının onarımı ve %12 ile inşaat sektörü takip etmektedir. İmalat sektörü ile diğer sektörler arasındaki farkın fazla olması Kayseri ilinde üretime yönelik sanayinin ön planda olduğu ve geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 16 : SEKTÖRLER GÖRE ORTLAMA ÇALIŞAN SAYILARI (2014)

Sektörler	Çalışan Sayısı	İşveren Sayısı	Ortalama Çalışan Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.682	34	49
İmalat	59.054	984	60
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	892	6	149
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	51	3	17
İnşaat	15.083	689	22
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19.250	704	27
Ulaştırma ve depolama	4.279	148	29
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.049	102	20
Bilgi ve iletişim	278	18	15
Finans ve sigorta faaliyetleri	401	23	17
Gayrimenkul faaliyetleri	444	14	32
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.151	134	16
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10.917	83	132
Eğitim	3.727	102	37
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.485	63	71
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	643	11	58
Diğer hizmet faaliyetleri	815	59	14
KAYSERİ	**126.199**	**3.177**	40

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı incelendiğinde 3.177 işyerinde toplam 126.199 kişi çalışmaktadır. En fazla çalışanı bulunan İmalat sektöründe 984 işyerine karşılık çalışan sayısı 59.054 iken işyeri başına ortalama 60 çalışan düşmektedir. Sektörler içerisinde ortalama çalışan sayısının 149 kişi ile en yüksek Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe iken bunu 132 kişi ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü izlemektedir. En düşük ortalama çalışan sayısının ise 14 kişi ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir.

Grafik 11: SEKTÖRLER GÖRE ORTLAMA ÇALIŞAN SAYILARI (2014)

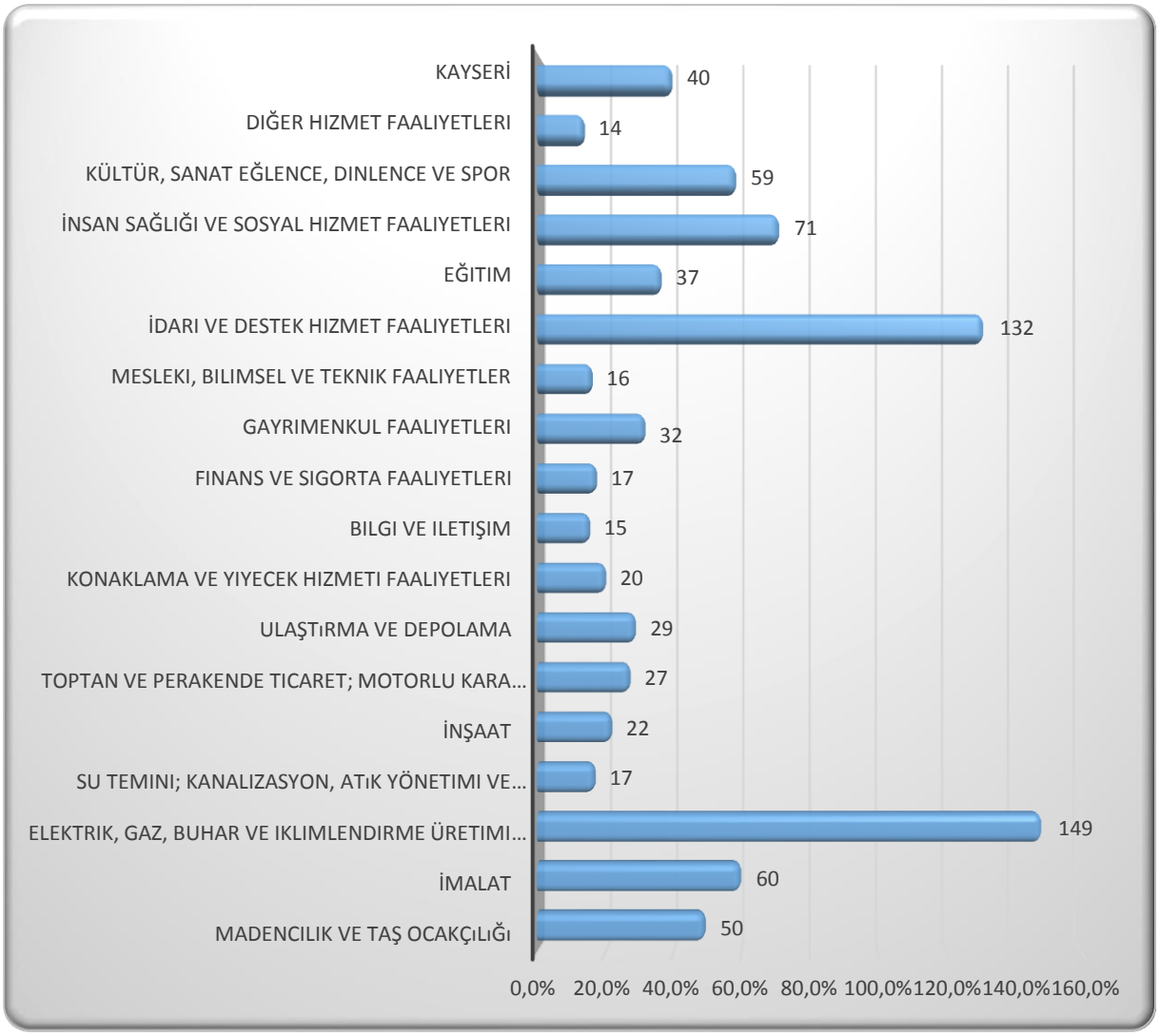

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Ziyaret edilen 3.177 işyerinden işyeri başına ortalama olarak 40 çalışan düşmektedir. Bu çalışan sayısı ortalaması Kayseri geneli için baz alındığında, çoğu sektörde il ortalamasının altında işçi çalıştığı görülmektedir.

Tablo 17: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları (2014)

Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı Oranı	Kadın Çalışan Sayısı Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.638	44	1.682	**97,0%**	3,0%
İmalat	53.975	5.078	59.054	**91,0%**	9,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	761	131	892	**85,0%**	15,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	38	14	51	**75,0%**	27,0%
İnşaat	14.194	889	15.083	**94,0%**	6,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	15.282	3.968	19.250	**79,0%**	21,0%
Ulaştırma ve depolama	4.002	277	4.279	**94,0%**	6,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti Faaliyetleri	1.559	489	2.049	**76,0%**	24,0%
Bilgi ve iletişim	206	72	278	**74,0%**	26,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	268	133	401	**67,0%**	33,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	357	87	444	**80,0%**	20,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1.709	441	2.151	**79,0%**	21,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7.978	2.939	10.917	**73,0%**	27,0%
Eğitim	2.083	1.644	3.727	**56,0%**	44,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.849	2.636	4.485	**41,0%**	59,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	501	142	643	**78,0%**	22,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	648	167	815	**80,0%**	20,0%
KAYSERİ	**107.048**	**19.151**	**126.199**	**85,0%**	**15,0%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Kayseri'de İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında yer alan 3.177 işyerlerinde referans döneminde (12 Mayıs–27 Haziran 2014) toplam 126.199 kişi istihdam edilmektedir. Bunlardan 19.151'i Kadın, 107.048'i erkektir.

Sektörlere göre çalışan Kadın ve erkek oranlarına bakılacak olursa, Kayseri'de çalışanların büyük çoğunluğu erkek olup toplam çalışanların içerisinde kadınların payı %15, erkeklerin payı ise %85'tir. Türkiye toplamında ise kadın çalışanların payı %26, erkek çalışanların payı %74'tür.

Kayseri ilinde erkek çalışanların, kadın çalışanlara kıyasla oranının çok yüksek olduğu sektörler sırasıyla: %97 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı, %94 ile İnşaat, Ulaştırma ve depolama sektörleri ve %91 ile İmalat sektörleridir.

Kayseri ilinde kadın çalışanların erkeklere oranla daha fazla olduğu bir sektör vardır. Bu %59 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bu sektör dışında erkeklere göre düşük olmakla birlikte kadınların en fazla çalıştığı diğer sektör; %44 ile eğitim sektörüdür.

Tablo 18: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları (2014)

Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Oranı	Kadın Çalışan Oranı
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	5.811	3.686	9.496	61,0%	39,0%
Hizmet ve satış elemanları	9.067	3.435	12.502	73,0%	27,0%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	23.696	4.278	27.974	85,0%	15,0%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	368	6	374	98,0%	2,0%
Profesyonel meslek mensupları	5.903	3.365	9.268	64,0%	36,0%
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	31.930	1.233	33.162	96,0%	4,0%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	5.672	1.179	6.851	83,0%	17,0%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	22.676	1.595	24.271	93,0%	7,0%
Yöneticiler	1.926	374	2.300	84,0%	16,0%
KAYSERİ	**107.048**	**19.151**	**126.199**	**85,0%**	**15,0%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Kayseri'de meslek gruplarına göre çalışan sayılarına bakıldığında toplam da en fazla çalışan sayısına sahip olan meslek grubu, 33.162 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Cinsiyet bazında çalışan sayıları değerlendirildiğinde erkeklerin 31.930 kişi ile en fazla Sanatkârlar ve ilgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda, kadınların ise 4.278 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen meslek grubunda çalıştığı görülmektedir.

Grafik 12: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları (2014)

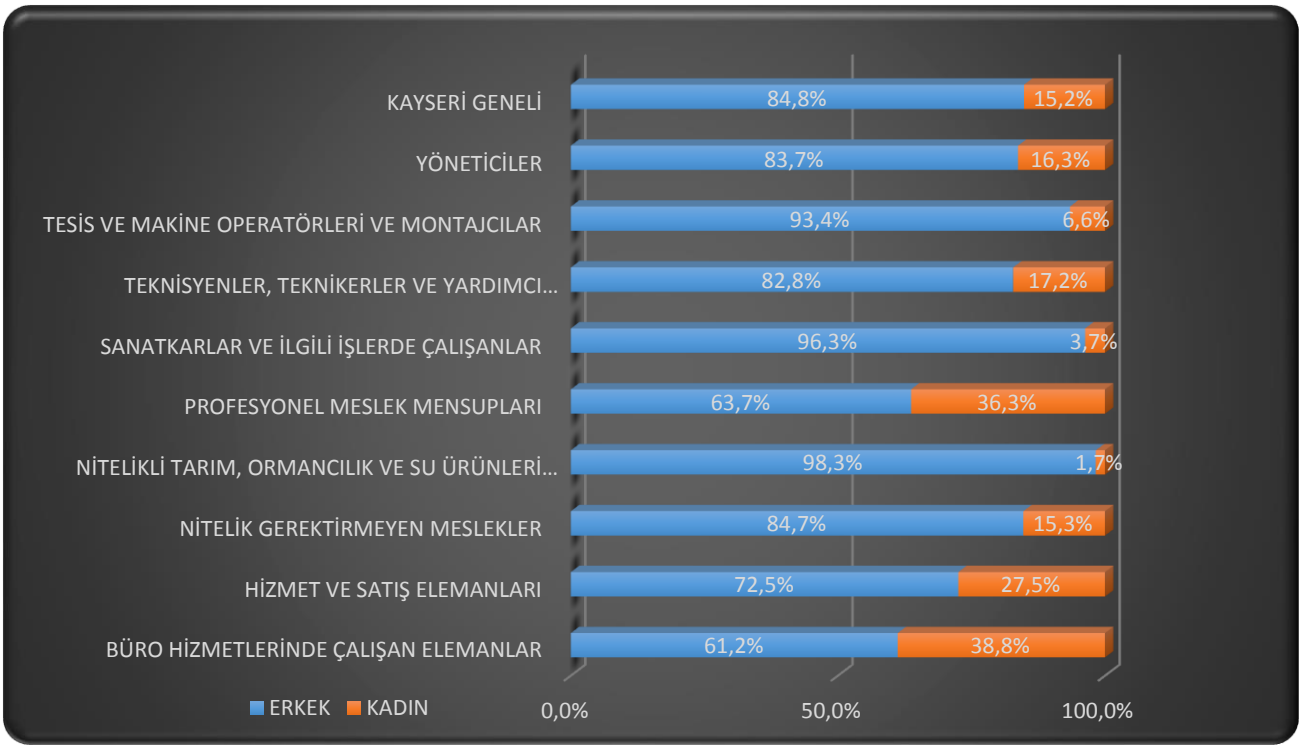

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Meslek gruplarına göre çalışan oranları incelendiğinde ise, Kayseri'de erkeklerde %98,3'lük pay ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ilk sırada yer alırken, %61,2'lik pay ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar son sırada yer almaktadır. Kadınlarda ise %38,8'lik pay ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ilk sırada yer alırken, %1,7 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları son sırada yer almaktadır.

Tablo 19: Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014)

KAYSERİ GENELİ	ERKEK	KADIN
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
MOBİLYA İMALATÇISI OBİLYACI (AHŞAP)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	BÜRO MEMURU (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	SEKRETER
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	AŞÇI
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	MUHASEBECİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	KASİYER
BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)	SATIŞ DANIŞMANI
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ
SATIŞ DANIŞMANI	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Çalışanların mesleklere göre dağılımına bakıldığında Kayseri genelinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bunu Temizlik görevlisi ve Mobilya imalatçısı/ Mobilyacı (Ahşap) meslekleri izlemektedir.

Erkek çalışanların mesleklere göre dağılımına bakıldığında Beden işçisi (Genel) ilk sırada yer alırken ikinci sırada Mobilya imalatçısı/ Mobilyacı (Ahşap), üçüncü sırada Beden İşçisi (İnşaat) yer almaktadır.

Kadın çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk sırada Temizlik Görevlisi yer almaktadır. Bunu Beden işçisi (Genel) ve Büro Memuru (Genel) izlemektedir.

AÇIK İŞLER

Açık iş; İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında işverenlerin hemen veya yakın zamanda "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri veya işleri ifade etmektedir. Başka bir deyişle açık iş; boş veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Bu kapsamda araştırmanın yapıldığı 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında araştırma kapsamındaki işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. İlgili dönemde Kayseri'de mevcut açık işler tespit edilerek derlenmiştir.

Bu kapsamda Kayseri'de işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (12 Mayıs-27 Haziran 2014) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 2.072'dir.

AÇIK İŞ VERME VE AÇIK İŞ ORANI

Açık iş verme oranı, açık iş olan işyeri sayısı ile toplam işyeri sayısı arasındaki orandır. Yani formülleştirildiğinde "Açık İş Veren İşyeri Sayısı/İşyeri Sayısı" şeklindedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı (2014)

SEKTÖR	Toplam Açık Is Sayısı	Açık İş Dağılımı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Oran 2013
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	76	3,7%	2.049	3,6%	3,4%
Bilgi ve iletişim	10	0,5%	278	3,5%	5,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	60	2,9%	2.151	2,7%	2,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	405	19,5%	19250	2,1%	4,2%
İmalat	1.164	56,2%	59.054	1,9%	4,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60	2,9%	4.485	1,3%	2,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	19	0,9%	1.682	1,1%	3,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7	0,3%	643	1,1%	0,9%
İnşaat	161	7,8%	15.083	1,1%	2,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	0,2%	444	0,9%	2,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	63	3,0%	10.917	0,6%	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,1%	401	0,5%	3,5%
Eğitim	18	0,9%	3.727	0,5%	1,2%
Ulaştırma ve depolama	20	1,0%	4.279	0,5%	1,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,1%	815	0,4%	2,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	892	0,0%	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	51	0,0%	10%
KAYSERİ	**2.072**	**100 %**	**126.199**	**1,6%**	**3,5%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre açık iş sayısına bakıldığında 2.072 açık işin 1.164 kişilik kısmı imalat sektöründe bulunmaktadır. Toplam açık iş içerisinde imalat sektörünün oranı %56,2'dir. İmalat sektörünün ardından en fazla açık işin bulunduğu sektörler sırasıyla toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörleridir. En az açık işin bulunduğu sektörler ise %0,1'lik pay ile Finans ve sigorta faaliyetleri ve diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Araştırma sonuçlarına göre Kayseri ilindeki açık iş oranı %1,6'dır. 2013 yılında %3,5 olan açık iş oranında 2014 yılında %2,9'luk bir azalma olduğu görülmektedir. Açık iş dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Buna göre Kayseri ilinde açık iş oranındaki azalma işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünün sayısında bir azalma olduğunu göstermektedir.

Kayseri'de 2014 yılında en fazla açık iş %3,6'lık oran ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Bunu %3,5 ile Bilgi ve iletişim sektörü izlemektedir.

Kayseri' de 2014 yılında Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmazken 2013 yılında açık iş bulunduğu görülmektedir.

Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Tablo 21:Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2014)

SEKTÖRLER	İşveren Sayısı	Açık işi olan İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Bilgi ve iletişim	18	5	25,0%
İmalat	984	242	24,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	102	21	20,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	704	136	19,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	2	18,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	63	11	16,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	134	21	16,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	8	10,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	14	1	10,0%
Eğitim	102	9	9,1%
İnşaat	689	61	8,8%
Ulaştırma ve depolama	148	13	8,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	23	2	8,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	2	6,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	3	5,3%
Diğer Sektörler	9	0	0,0%
KAYSERİ Genel Toplam	**3.177**	**538**	**16,9%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinden açık işveren işyerlerinin dağılımı sektörler bazında incelendiğinde Kayseri ilinde en fazla açık işveren sektör 242 işyeri ile İmalat sektörüdür.

Açık iş verme oranlarına bakıldığında %25 ile Bilgi ve İletişim sektörü ilk sırada yer alırken bunu %24,6 ile İmalat %20,9 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri izlemektedir[10].

[10] Açık işveren işyeri dağılımı hesaplanırken toplam işyeri sayısının da kullanıldığı dikkate alınmalıdır.

Kayseri ilinde Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde açık işveren işyeri bulunmamaktadır.

Kayseri'de ziyaret edilen 3.177 işyerinden 538 işyeri açık iş vererek %16,9'u teşkil etmektedir.

Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Tablo 22: Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı (2014)

SEKTÖRLER	0-4 yaş	5-9 yaş	10-14 yaş	15-19 yaş	20-24 yaş	25+ yaş	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	17,0%	14,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%
İmalat	26,0%	25,0%	26,0%	23,0%	30,0%	19,0%	25,0%
İnşaat	7,0%	8,0%	14,0%	8,0%	7,0%	4,0%	9,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16,0%	21,0%	22,0%	18,0%	22,0%	17,0%	19,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	13,0%	12,0%	5,0%	12,0%	9,0%	9,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22,0%	26,0%	6,0%	20,0%	20,0%	30,0%	21,0%
Bilgi ve iletişim	100%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	13,0%	0,0%	17,0%	0,0%	0,0%	9,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	17,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15,0%	17,0%	10,0%	13,0%	25,0%	17,0%	16,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15,0%	10,0%	6,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Eğitim	17,0%	11,0%	6,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	27,0%	29,0%	0,0%	0,0%	0,0%	17,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	33,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	18,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	9,0%	0,0%	33,0%	0,0%	5,0%	5,0%
KAYSERİ	**16,0%**	**17,0%**	**18,0%**	**16,0%**	**20,0%**	**14,0%**	**17,0%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşyerlerinin yaşına göre açık iş verme oranlarına bakıldığında 0-4 yaş arasında %16, 5-9 yaş arasında %17, 10-14 yaş arasında %18, 15-19 yaş arasında %16, 20-24 yaş arasında %20 ve 25 yaş ve üzerinde %14'tür. Kayseri genelinde yaklaşık %17 olan açık iş verme oranının, işyerlerinin yaş aralıklarına göre incelenmesinde de benzer değerler izlediği görülmektedir.

Tablo 23: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı (2014)

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	88,2%	0,0%	100%	0,0%	0,0%
İmalat	77,9%	35,7%	44,2%	4,1%	2,1%
İnşaat	36,2%	13,8%	52,9%	17,4%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	55,5%	26,8%	44,4%	24,5%	5,0%
Ulaştırma ve depolama	51,7%	30,2%	59,1%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	67,6%	13,2%	47,1%	29,4%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	44,4%	55,6%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	73,6%	1,9%	24,5%	11,3%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	96,7%	16,7%	48,3%	0,0%	0,0%
Eğitim	17,7%	5,9%	47,2%	35,1%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,9%	8,8%	15,8%	87,7%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	100%	0,0%	85,7%	100%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%
KAYSERİ Genel	68,3%	28,2%	44,8%	13,1%	2,2%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Sektörlere göre açık işlerin karşılama kanallarına bakıldığında %68,3 ile İŞKUR aracılığıyla eleman arayanlar ilk sırada yer almaktadır. 2013 yılında %37,1 olan İŞKUR aracılığıyla eleman karşılama 2014 yılında artış göstermektedir. Bu durum Kayseri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüzün etkinliğinin ve tanınırlığının zamanla arttığını göstermektedir. 2013 yılında %64,5 ile ilk sırada yer alan akraba eş – dost ile karşılama 2014 yılında %44,8 olduğu görülmektedir.

İşyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörünün %88,2; İmalat Sektörünün %77,9; Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün %67,6 oranıyla İŞKUR aracılığı ile açık işini karşıladığı görülmektedir.

Tablo 24: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2014)

SEKTÖR	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın	Erkek	Farketmez
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	19	0	0,0%	100%	0,0%
İmalat	64	984	116	5,5%	84,5%	10,0%
İnşaat	21	109	30	13,0%	68,1%	18,8%
Toptan ve perakende ticaret	69	231	105	17,1%	57,1%	25,8%
Ulaştırma ve depolama	1	15	4	5,4%	73,2%	21,5%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	3	20	53	4,4%	26,5%	69,1%
Bilgi ve iletişim	0	2	8	0,0%	22,2%	77,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0	2	0,0%	0,0%	100%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	4	0	0,0%	100%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10	34	16	17,0%	56,6%	26,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	1	60	3,3%	1,7%	95,0%
Eğitim	3	1	13	17,7%	5,9%	76,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	1	50	14,0%	1,8%	84,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3	2	2	42,9%	28,6%	28,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	0	2	33,3%	0,0%	66,7%
TOPLAM	**187**	**1.424**	**461**	**9,0%**	**68,7%**	**22,3%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık işlerin sektörlere ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında Madencilik Ve Taş Ocakçılığı; Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde %100 oranında erkek eleman aranmaktadır. Kadınların Erkeklere göre daha fazla tercih edildiği sektörler ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor; Diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe ise cinsiyetin fark etmediği görülmektedir.

En fazla açık işin bulunduğu İmalat sektöründe ise işverenler açık iş pozisyonları için %5,5 kadın, %84,5 erkek ve %10 oranında cinsiyet fark etmez şeklinde talepte bulunmaktadırlar.

Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Tablo 25: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı (2014)

Meslek Grupları	Toplam Açık Is Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	676	33.162	32,6%	2,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	451	27.974	21,7%	1,6%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	303	12.502	14,6%	2,4%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	258	24.271	12,5%	1,1%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	142	9.496	6,8%	1,5%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	120	9.268	5,8%	1,3%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	114	6.851	5,5%	1,6%
YÖNETİCİLER	8	2.300	0,4%	0,3%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	1	374	0,1%	0,3%
KAYSERİ	**2072**	**126199**	**100%**	**1,6%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %32,6 pay ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Bu ana meslek grubunu %21,7 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanlar ve %14,6 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışanlar takip etmektedir.

Açık iş oranlarına bakıldığında ise %2,4 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu ilk sırada yer alırken %2,0 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ikinci sırada yer almaktadır.

Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2014)

Meslekler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	33	56	23,0%	39,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	41	130	13,4%	42,8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	30	337	6,7%	74,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	1	0,0%	100%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	23	19	19,3%	15,6%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	14	622	2,1%	92,1%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	12	74	10,8%	65,5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	32	179	12,4%	69,3%
YÖNETİCİLER	2	5	29,2%	70,8%
KAYSERİ	187	1.424	9%	69,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamındaki işyerlerinden Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri meslek grubunda kadın açık iş gücü bulunmamaktadır. Erkeklerde açık iş oranı en yüksek olan meslek grupları, Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarıdır. Kadınlarda ise Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubu ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 27: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı (2014)

Meslekler	Toplam Açık Is Sayısı	Açık İş Dağılımı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	317	15,3%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	139	6,7%
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	97	4,7%
TERZİ	80	3,9%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	72	3,5%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	58	2,8%
MOBİLYACI	55	2,6%
SATIŞ DANIŞMANI	47	2,3%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	41	2,0%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	40	1,9%
MERMER İŞÇİSİ	39	1,9%
TEL HALAT İMAL İŞÇİSİ	37	1,8%
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	37	1,8%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	34	1,6%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	33	1,6%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	30	1,4%
SEKRETER	25	1,2%
KASİYER	24	1,2%
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	24	1,1%
REYON GÖREVLİSİ	23	1,1%
ÖN MUHASEBECİ	22	1,1%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	22	1,0%
HASTA BAKIMI ELEMANI	21	1,0%
DİĞER	756	36,5%
KAYSERİ	**2.072**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Mesleklere göre açık işlerin dağılımı incelendiğinde Kayseri'de ilk sırada %15,3'lük pay ile Beden İşçisi (Genel) mesleği yer alırken, ikinci sırada %6,72'lik pay ile Mobilya döşeme İşçisi ve üçüncü sırada %4,7'lik pay ile Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) mesleği yer almaktadır.

Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 28: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2014)

MESLEKLER	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	10	269	5,2%	18,9%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	2	137	1,1%	9,6%
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	0	97	0,0%	6,8%
TERZİ	1	46	0,6%	3,2%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	2	64	1,1%	4,5%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	4	13	2,2%	0,9%
MOBİLYACI	5	49	2,9%	3,5%
SATIŞ DANIŞMANI	6	10	3,5%	0,7%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	8	12	4,0%	0,8%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	3	37	1,7%	2,6%
MERMER İŞÇİSİ	0	39	0,0%	2,7%
TEL HALAT İMAL İŞÇİSİ	0	37	0,0%	2,6%
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	2	30	1,1%	2,1%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	16	1	8,5%	0,1%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	0	0	0,0%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	0	25	0,0%	1,8%
SEKRETER	21	2	11,1%	0,2%
KASİYER	9	2	4,6%	0,1%
PRES TEZGÂHI OPERATÖRÜ (KESİM)	0	24	0,0%	1,7%
REYON GÖREVLİSİ	3	13	1,7%	0,9%
KAYSERİ	**187**	**1.424**	**100%**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık işlerin mesleklere ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınlarda %11,1' lik payla sekreter mesleği ilk sırada yer alırken, erkekler de %18,9' luk payla Beden işçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır.

Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Mermer İşçisi, Tel Halat İmal işçisi, Beden İşçisi (İnşaat), Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim) mesleklerinde kadın elemana ihtiyaç duyulmamaktadır. Çağrı merkezi Görevlisi mesleğinde ise cinsiyet ayrımı yapılmamaktadır.

EĞİTİM DURUMU

12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması ile işverenlerden, açık işlerle birlikte bu açık işler için talep edilen eğitim düzeylerine ait bilgiler de derlenmiştir.

Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 13:Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı (2014)

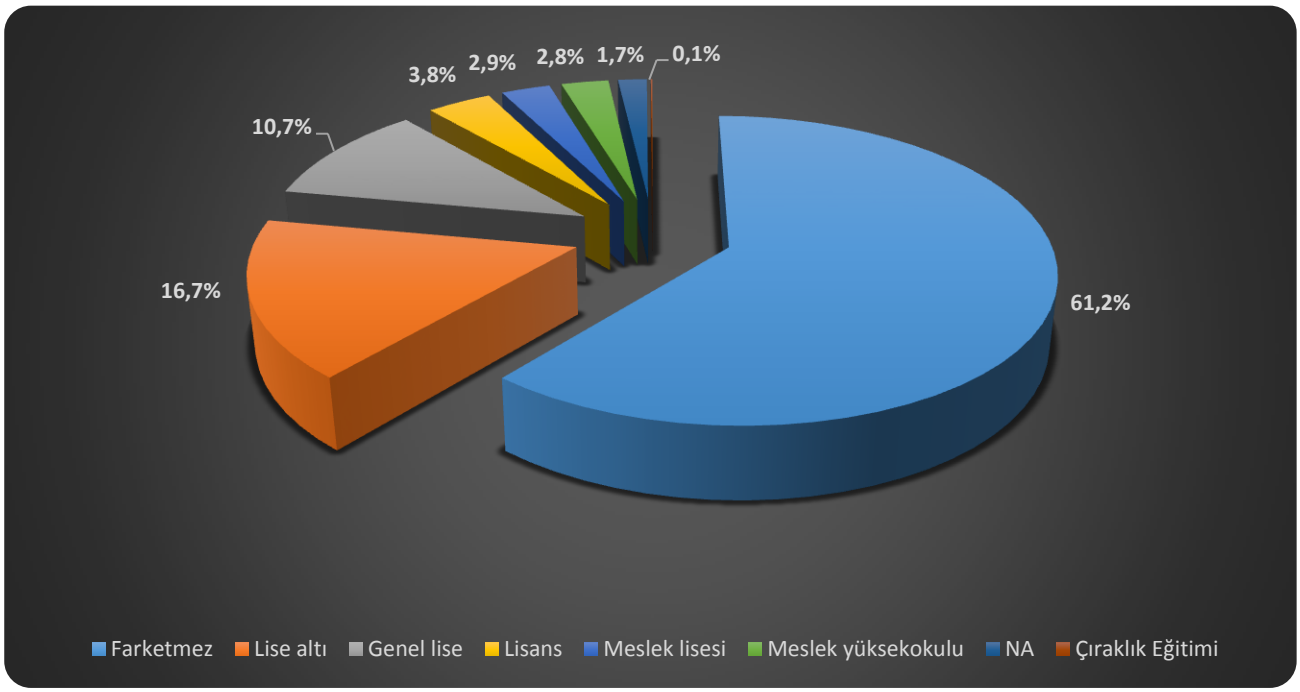

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İl genelinde işverenlerin %61,2'si talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. İkinci sırada (%16,7) lise altı eğitimliler, üçüncü sırada %10,7 ile Genel lise mezunları gelmektedir. Kayseri ilinde %0,1 ile çıraklık eğitimi mezunları son sırada yer almaktadır.

Grafik 14: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı (2014)

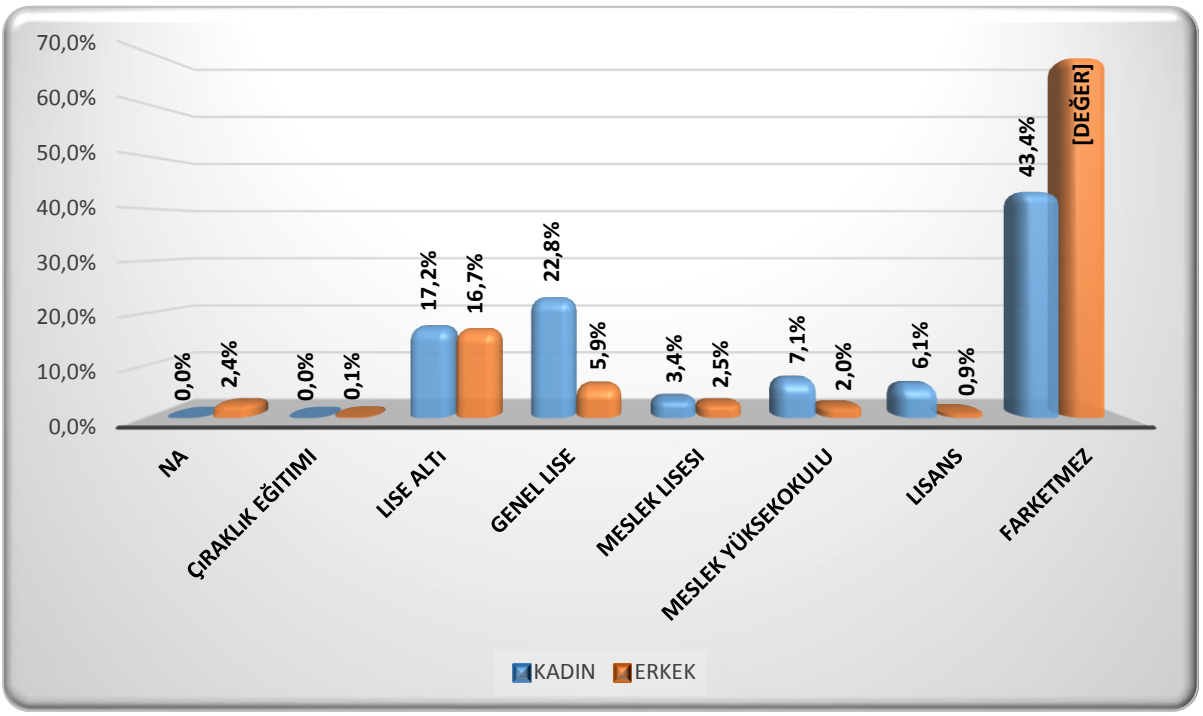

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık iş dağılımı, eğitim durumu ve cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadınlarda %43,4 erkeklerde %69,5 oranında belirli bir eğitim düzeyi isteği bulunmamaktadır. Kadınlarda çıraklık eğitimi düzeyi hariç, erkeklerde ise bütün eğitim düzeyleri için açık iş bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında özel sektörde belirlenen açık işler için daha çok Beden İşçisi (vasıfsız) personel ihtiyacının olması ve vasıflı personel bulmakta zorluk çekildiğinden işverenler tarafından vasıflı personel ihtiyacının da vasıfsız personel teminiyle giderilip meslek içi eğitimle bu eksikliğin kapatılması yoluna gidilmesi genel olarak açık işler için aranan personellerde herhangi bir eğitim düzeyinin önemli olmamasına sebebiyet vermektedir.

Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 29:Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı (2014)

Eğitim Durumu	İhracat yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	Kayseri Geneli Açık İş Sayısı	Kayseri Geneli Açık İş Dağılımı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Sayısı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Dağılımı
NA	32	3,5%	36	1,7%	0	0,0%
Çıraklık Eğitimi	0	0,0%	2	0,1%	1	2,6%
Lise altı	125	13,8%	346	16,7%	19	46,9%
Genel lise	45	5,0%	222	10,7%	2	5,3%
Meslek lisesi	19	2,0%	60	2,9%	1	2,7%
Meslek yüksekokulu	15	1,7%	58	2,8%	1	2,7%
Lisans	10	1,1%	79	3,8%	1	2,5%
Farketmez	664	73,0%	1.268	61,2%	15	37,3%
KAYSERİ	**909**	**100%**	**2.072**	**100%**	**40**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İhracat yapan firmaların açık iş talepleri özel olarak incelendiğinde %73,0 oranıyla eğitim durumunun önemli olmadığı görülmektedir.

Yabancı ortaklığı olan firmalarda ise eğitim durumuna göre açık iş dağılımına bakıldığında ise en fazla %46,9 oranıyla lise altı eğitimliler tercih edilmektedir.

Kayseri genelindeki açık iş dağılımında da %61,2 oranıyla eğitim durumu fark etmez' i tercih eden işverenler ilk sırada yer almaktadır.

Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Tablo:30 Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı (2014)

Eğitim Durumu	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	83,0%	30,0%	31,0%	17,0%	5,0%
Genel lise	65,0%	19,0%	39,0%	14,0%	2,0%
Meslek lisesi	52,0%	23,0%	47,0%	28,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	56,0%	15,0%	50,0%	9,0%	0,0%
Lisans	31,0%	13,0%	33,0%	51,0%	1,0%
Farketmez	68,0%	32,0%	51,0%	9,0%	2,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık işler için aranan personellerin eğitim durumunun arama kanallarına göre dağılımında en yüksek verilere bakıldığında personel arayan işverenler İŞKUR aracılığıyla %83,0 oranıyla eğitim durumunu "lise altı", Gazete-ilan vb. aracılığıyla %32,0 oranıyla eğitim durumunu "fark etmez", akraba- eş dost aracılığıyla %51,0 oranıyla eğitim durumunu "fark etmez", İnternet- sosyal medya aracılığıyla %51,0 oranıyla eğitim durumunu "lisans", özel istihdam büroları aracılığıyla %5,0 oranıyla eğitim durumunu "lise altı" olarak belirtmektedirler.

BECERİ İHTİYACI

Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırmasının amaçlarından biri de, işgücü piyasasındaki mevcut açık işler için aranan nitelik ve becerileri tespit etmektir. Bu kapsamda ziyaret edilen işverenlerden açık işler için talep ettikleri beceri düzeylerine ilişkin bilgiler alınmıştır.

Grafik 15:Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı (2014)

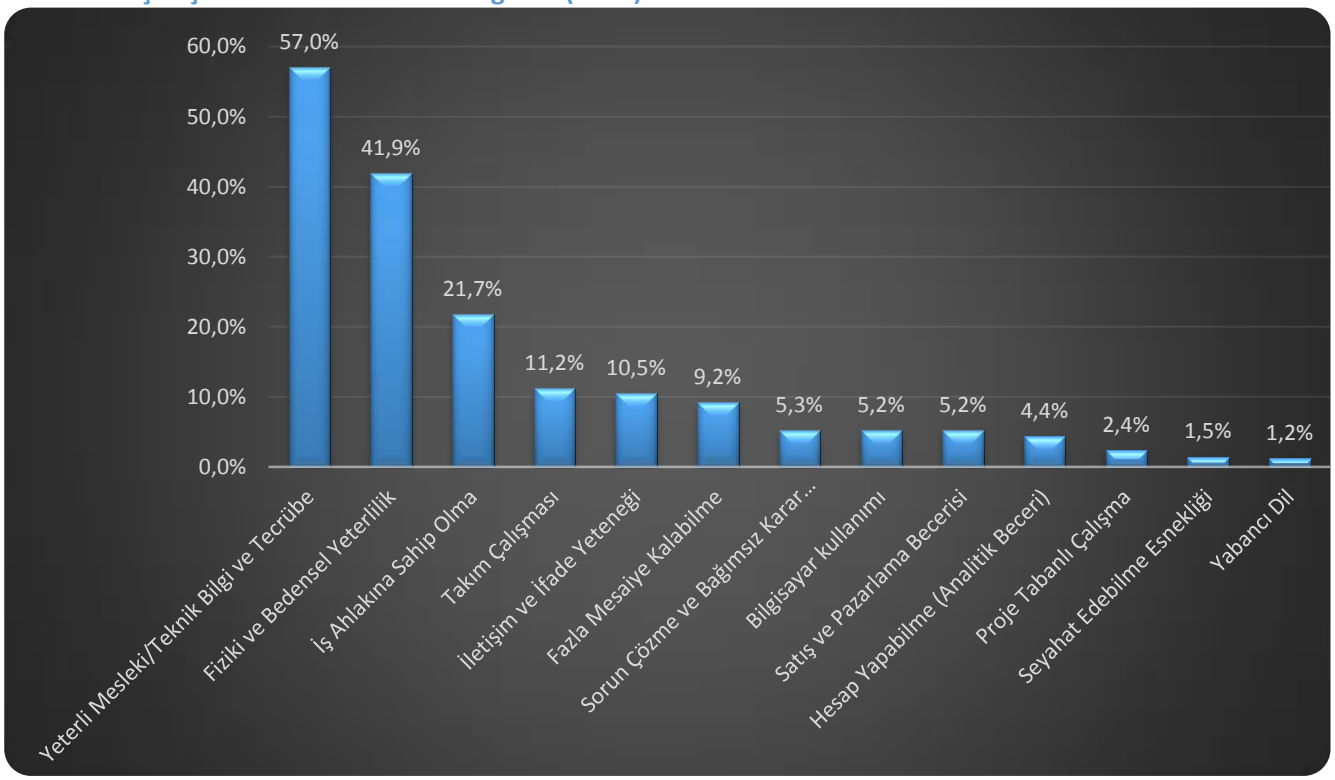

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşverenlerin en çok talep ettikleri beceri ihtiyacı %57,0 oranıyla "yeterli mesleki bilgiye sahip" olmaktır. İkinci sırada %41,9 ile "fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi" gelmektedir. Bu becerileri sırasıyla %21,7 ile "iş ahlakına sahip olma", %11,2 ile "takım çalışması" ve %10,5 ile "iletişim ve ifade yeteneği" takip etmektedir.

Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Tablo 31:Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı (2014)

KAYSERİ	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0,3%	16,1%	58,4%	1,0%	0,3%	24,7%	0,0%	3,7%	0,0%	3,4%	17,9%	0,0%	40,3%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	0,0%	0,8%	40,8%	0,0%	9,2%	13,9%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	8,5%	0,0%	57,7%
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	0,0%	2,2%	46,8%	0,0%	0,0%	13,3%	0,0%	1,1%	1,1%	0,0%	6,7%	0,0%	54,3%
TERZİ	0,0%	1,3%	26,7%	1,3%	8,0%	12,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	5,3%	0,0%	68,0%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1,5%	1,5%	19,4%	1,5%	3,0%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	3,0%	1,5%	80,6%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	7,4%	49,9%	72,7%	10,9%	64,9%	61,0%	0,0%	39,0%	0,0%	46,4%	57,5%	0,0%	49,3%
MOBİLYACI	0,0%	0,0%	54,9%	0,0%	0,0%	23,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	80,4%
SATIŞ DANIŞMANI	13,4%	0,0%	20,7%	4,5%	33,8%	42,7%	6,7%	29,5%	6,7%	20,3%	9,1%	0,0%	31,9%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0,0%	8,0%	23,5%	0,0%	0,0%	10,7%	0,0%	15,6%	0,0%	0,0%	8,1%	0,0%	55,7%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	0,0%	5,4%	48,8%	0,0%	0,0%	10,8%	2,7%	0,0%	0,0%	5,3%	21,7%	8,0%	75,8%
MERMER İŞÇİSİ	0,0%	11,1%	16,7%	0,0%	0,0%	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,3%
TEL HALAT İMAL İŞÇİSİ	0,0%	13,4%	13,4%	0,0%	0,0%	13,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,4%	0,0%	86,6%
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	5,7%	11,3%	28,8%	8,6%	11,3%	31,5%	5,7%	23,1%	11,5%	5,7%	5,7%	5,7%	25,4%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	0,0%	0,0%	47,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	52,9%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	3,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	96,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	0,0%	0,0%	43,3%	0,0%	7,9%	7,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	56,7%
SEKRETER	48,0%	8,3%	22,1%	12,8%	21,7%	12,6%	0,0%	0,0%	0,0%	4,6%	12,4%	0,0%	34,3%
KASİYER	22,0%	13,0%	31,1%	26,4%	30,6%	26,4%	0,0%	4,4%	13,2%	13,2%	8,8%	0,0%	78,0%
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	0,0%	0,0%	31,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	68,2%
REYON GÖREVLİSİ	0,0%	17,9%	18,2%	0,0%	13,4%	13,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	68,4%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşverenle yapılan yüz yüze görüşmede "Açık işlerde talep edilen beceriler nelerdir?" sorusu da sorulmuştur. Bu kapsamda Kayseri ilinde açık işlerde talep edilen beceriler incelendiğinde işverenler en fazla "yeterli mesleki bilgiye sahip" eleman talebinde bulunmaktadır.

Meslekler bazında talep edilen beceriler incelendiğinde ise Tel Halat İmal İşçisi mesleğinde %86,6; Mermer işçisi mesleğinde %83,3; Metal mamuller montaj işçisi mesleğinde %80,6 ile "yeterli mesleki bilgiye sahip olmak" istenilmektedir. Beden işçisi (Genel) mesleğinde ise %58,4'lık pay ile Fiziki ve bedensel yeterlilik aranmaktadır.

Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

Grafik 16: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı (2014)

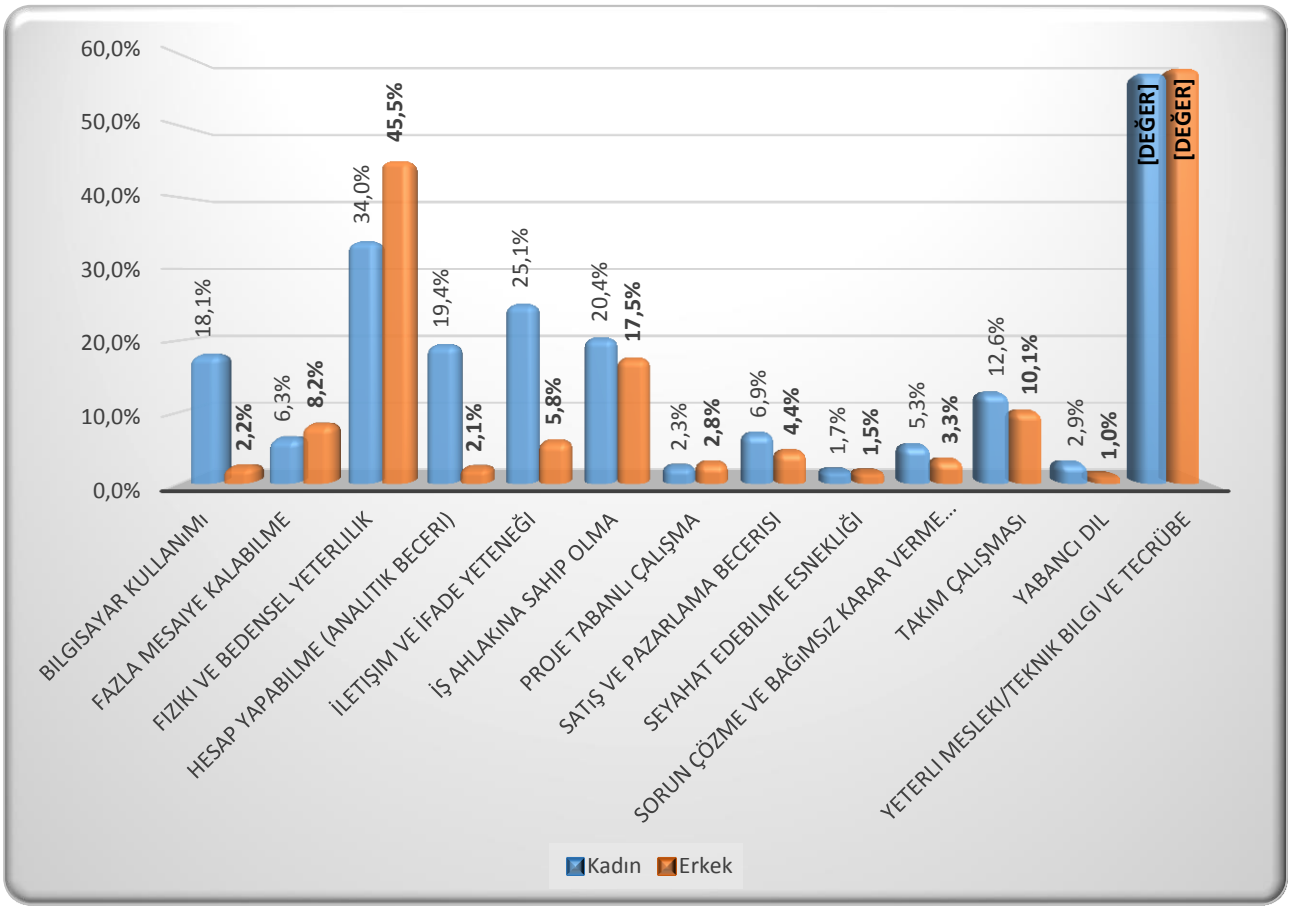

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Açık iş dağılımına cinsiyete ve istenilen becerilere göre bakıldığında kadınlarda en çok istenilen üç beceri "yeterli mesleki beceri", "fiziki ve bedensel yeterlilik", "iletişim ve ifade" yeteneğidir. Erkelerde ise "yeterli mesleki beceri", "fiziki ve bedensel yeterlilik" ve "iş ahlakına sahip olma" yetenekleridir.

Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Tablo 32: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı (2014)

	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek yüksek okulu	Lisans	Lisans Üstü	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	6,1%	4,0%	39,4%	28,6%	50,3%	66,5%	78,2%	7,4%	5,2%
Fazla Mesaiye Kalabilme	53,2%	52,1%	39,1%	46,0%	47,8%	34,6%	52,8%	42,4%	9,2%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	73,4%	72,3%	66,5%	75,6%	66,2%	55,1%	78,2%	67,3%	41,9%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	11,2%	21,7%	36,1%	40,3%	63,9%	52,2%	52,8%	21,5%	4,4%
İletişim ve İfade Yeteneği	11,4%	41,9%	70,4%	53,0%	52,2%	69,3%	74,6%	36,5%	10,5%
İş Ahlakına Sahip Olma	78,3%	73,7%	73,7%	81,8%	84,8%	72,8%	52,8%	70,9%	21,7%
Proje Tabanlı Çalışma	16,4%	21,0%	23,1%	37,4%	44,6%	53,1%	52,8%	17,6%	2,4%
Satış ve Pazarlama Becerisi	9,8%	7,6%	27,2%	7,8%	14,4%	28,8%	21,8%	11,2%	5,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	3,7%	13,5%	16,7%	19,6%	44,1%	35,0%	52,8%	14,9%	1,5%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	20,2%	23,3%	41,1%	37,8%	69,3%	59,3%	31,0%	28,6%	5,3%
Takım Çalışması	35,2%	52,9%	58,0%	68,5%	65,9%	63,1%	78,2%	49,2%	11,2%
Yabancı Dil	1,6%	1,3%	10,4%	5,4%	13,2%	34,9%	52,8%	0,4%	1,2%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	80,4%	51,5%	50,2%	73,0%	77,0%	75,1%	78,2%	55,6%	57,0%

Kaynak KAYSERİ İPA 2014/1

Açık işlerde talep edilen eğitim durumunun becerilere göre dağılımı incelendiğinde; Çıraklık eğitiminde olanlarda en fazla %80,4 oranında "yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe"; Lise altı eğitimlilerde en fazla %73,7 oranında "iş ahlakına sahip olma"; Genel lise eğitimlilerde %73,7 oranında "iş ahlakına sahip olma"; Meslek lisesi eğitimlilerde %81,8 oranında "iş ahlakına sahip olma"; Meslek yüksekokulu eğitimlilerde %84,8 oranında "iş ahlakına sahip olma"; Lisans eğitimliler %75,1 oranında "yeterli mesleki bilgi"; Eğitim durumu fark etmez olanlarda %70,9 oranında "iş ahlakına sahip olma" talep edilmektedir.

Genel olarak bakıldığında "iş ahlakına sahip olma", "fiziki ve bedensel yeterlilik" ve "yeterli mesleki bilgi" yetenekleri tüm eğitim düzeyleri için yüksek oranda aranan özellikler olarak görülmektedir.

Tablo 33: İhracat Yapan Firmalarda Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı (2014)

Beceriler	İhracat Yapan Firmaların Açık İşlerdeki Beceri İhtiyacı	İhracat Yapan Firmaların Beceri Dağılımı	Toplam Açık İslerdeki Beceri İhtiyacı	Beceri Dağılımı
Bilgisayar kullanımı	26	2,9%	108	5,2%
Fazla Mesaiye Kalabilme	64	7,1%	190	9,2%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	380	41,8%	868	41,9%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	20	2,2%	91	4,4%
İletişim ve İfade Yeteneği	33	3,7%	218	10,5%
İş Ahlakına Sahip Olma	135	14,9%	450	21,7%
Proje Tabanlı Çalışma	16	1,8%	50	2,4%
Satış ve Pazarlama Becerisi	34	3,8%	107	5,2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	8	0,8%	30	1,5%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	24	2,6%	109	5,3%
Takım Çalışması	90	9,9%	232	11,2%
Yabancı Dil	13	1,4%	25	1,2%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	514	56,5%	1.182	57,0%
Genel Toplam	909	100%	2.072	100%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İhracat yapan firmalarda açık işlerin becerilere göre dağılımını incelediğimizde; "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" becerisinin %57,0 oranında en fazla aranan beceri olduğu görülmektedir. Bunun yanısıra " Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve İş ahlakına sahip olma" becerilerinin de arandığı, bu becerilerin birbirini tamamlayan bütünler topluluğu olduğu görülmektedir. Şunu da söylemek gerekir ki; bu beceriler topluluğu aynı zamanda ihracat yapmayan genel işyerlerinin de istemlerinde bulunmaktadır.

ARAMA KANALI

Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

İşverenler açık işlerine uygun eleman bulabilmek için birbirinden farklı ve birden fazla yöntem kullanabilmektedir. Açık işlerin tamamı için 2014 yılında işyerlerinin açık iş arama kanallarından hangi düzeylerde yararlandıklarına bakılacak olursa, açık işlerin %68'i İŞKUR, %45'i akraba-eş, dost, %28'i gazete-ilan vb, %13'ü internet siteleri ve %2'si özel istihdam büroları aracılığı ile arandığı görülmektedir.

Grafik 17:Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı (2014)

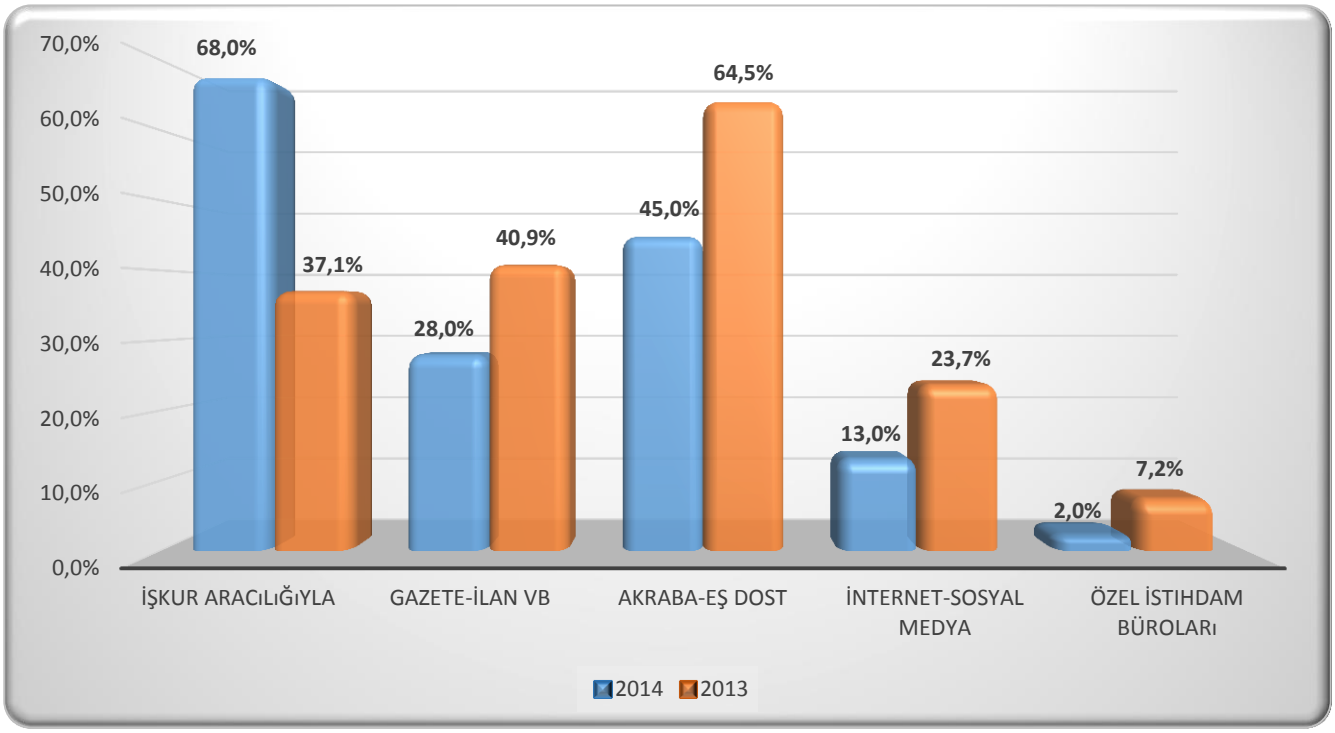

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Kayseri'de İŞKUR aracılığı arama kanalının kullanılma oranı 2013 için %37,1 iken 2014 yılında artarak %68 olmuştur. Türkiye geneline baktığımızda ise benzer bir durum görülmektedir. 2013'te %48 olan oran 2014 yılında %60,4 olmuştur. Bu artış İŞKUR'un etkinliğinin arttığını göstermektedir. İŞKUR'un payının yüksek olmasında son yıllarda işverenlerle geliştirdiği diyalog, 6111 sayılı torba yasayla işverenlere sunulan istihdam ve teşvik paketleri ve yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Kurumumuza işverenler internet sayfamızdan (www.iskur.gov.tr) 7/24 erişebilmekte ve yapmak istedikleri işlemi internet üzerinden rahatlıkla yapabilmektedirler. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarımız işverenlerin mevzuat çerçevesinde bilgilendirilmeleri ile taleplerini karşılamalarına sistemli olarak yardımcı olmaktadırlar.

Akraba-eş, dost arama kanalının kullanılması hem Kayseri'de hem de Türkiye genelinde azaldığı görünmektedir

Tablo 34: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı (2014)

	Yabancı Ortaklık	İhracat Yapan	Kayseri Geneli
İŞKUR aracılığıyla	87,0%	47,0%	68,3%
Gazete-İlan vb	47,0%	13,0%	28,2%
Akraba-Eş Dost	13,0%	2,0%	44,8%
İnternet-Sosyal Medya	2,0%	0,0%	13,1%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	100%	2,2%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Yabancı ortaklığı olan firmaların açık işlerine personel bulmak maksadıyla %87 oranında, ihracat yapan firmaların ise %47 oranında İŞKUR'u kullandıkları araştırma sonuçlarına göre belirlenmiştir. Yabancı ortaklığı olan firmaların özel istihdam bürolarını kullanmadıkları, ihracat yapan firmaların ise %100 oranında kullandıkları belirlenmiştir.

Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Tablo 35: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı (2014)

MESLEKLER	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	70%	21%	49%	11%	4%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	71%	45%	61%	15%	15%
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	81%	43%	55%	0%	0%
TERZİ	71%	43%	37%	0%	0%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	90%	87%	9%	1%	1%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	71%	9%	40%	54%	0%
MOBİLYACI	74%	20%	57%	0%	0%
SATIŞ DANIŞMANI	46%	7%	59%	16%	7%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	72%	11%	74%	10%	0%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	86%	22%	41%	3%	0%
MERMER İŞÇİSİ	89%	94%	6%	0%	0%
TEL HALAT İMAL İŞÇİSİ	100%	13%	0%	0%	0%
SEVKİYAT GÖREVLİSİ	89%	3%	40%	25%	3%
DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	53%	47%	47%	0%	0%
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	100%	0%	0%	0%	0%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	72%	0%	57%	0%	0%
SEKRETER	74%	9%	31%	8%	0%
KASİYER	35%	4%	45%	42%	0%
PRES TEZGÂHI OPERATÖRÜ (KESİM)	82%	86%	18%	0%	0%
REYON GÖREVLİSİ	32%	9%	52%	30%	0%
KAYSERİ	68%	28%	45%	13%	2%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Mesleklere göre açık iş pozisyonları için personel arama kanallarının dağılımı incelendiğinde Kayseri genelinde İŞKUR aracılığının yaklaşık %68'lik oranla ön plana çıktığı görülmektedir. Meslek bazında da Tel Halat İmal İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Mermer işçisi taleplerinin yüksek oranda İŞKUR aracılığı ile karşılanmaya çalışıldığı ortaya çıkmaktadır.

İŞKUR aracılığının yanında işverenler tarafından Akraba-Eş Dost vesilesiyle personel bulma yoluna gidildiği Gazete, İlan arama kanalının da etkin olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanalının Dağılımı

Tablo 36: İşyeri Büyüklüğüne Göre Arama Kanalının Dağılımı (2014)

Satır Etiketleri	1-9	10-49	50-249	250+	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	48%	57%	83%	92%	61%
Gazete-İlan vb	19%	18%	29%	25%	20%
Akraba-Eş Dost	54%	52%	40%	25%	50%
İnternet-Sosyal Medya	14%	8%	11%	25%	10%
Özel İstihdam Büroları	2%	1%	2%	8%	1%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşyeri büyüklüğüne göre açık iş arama kanallarının dağılımına bakıldığında 1-9 arası işçi çalıştıran işyerlerinde %48 İŞKUR, %19 gazete-ilan vb. %54 akraba-eş –dost, %14 internet- sosyal medya, %2 özel istihdam büroları; 10-49 arası işçi çalıştıran işyerlerinde %57 İŞKUR, %18 gazete,%52 akraba-eş dost, %8 internet-sosyal medya %8, özel istihdam büroları %1; 50-249 arası işçi çalıştıran işyerlerinde %83 İŞKUR, %29 gazete- ilan vb., %40 akraba-eş dost, %11 İnternet-sosyal medya, %2 özel istihdam büroları; 250 ve üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde ise %92 İŞKUR, %25 gazete-ilan vb. %25 akraba eş-dost, %25 internet–sosyal medya, %8 oranında özel istihdam büroları kullanılmaktadır.

Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı

Tablo 37: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı (2014)

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	72,0%	56,0%	61,0%
Gazete-İlan vb	21,0%	20,0%	20,0%
Akraba-Eş Dost	44,0%	52,0%	50,0%
İnternet-Sosyal Medya	11,0%	9,0%	10,0%
Özel İstihdam Büroları	2,0%	1,0%	1,0%

KAYSERİ İPA 2014/1

Teşvikten yararlanan işyerlerinin açık işlerini karşılama kanallarına bakıldığında bu işyerlerinin %72,0' si İŞKUR aracılığıyla eleman ararken %56,0' sı İŞKUR'dan yararlanmamaktadır. Genel olarak bakıldığında ise teşvikten yararlanan işyerlerinin %61,0' i personel ihtiyaçlarını İŞKUR aracılığı ile karşılamaktadırlar.

İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Tablo 38: İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı (2014)

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	1.052	358	1.410	74,0%	57,0%	69,0%
Gazete-İlan vb	409	176	585	29,0%	28,0%	28,0%
Akraba-Eş Dost	610	307	918	43,0%	49,0%	45,0%
İnternet-Sosyal Medya	213	53	266	15,0%	8,0%	13,0%
Özel İstihdam Büroları	40	5	45	3,0%	1,0%	2,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Tablo verilerine göre İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin %74 oranıyla İŞKUR kanalını kullanırken, %43 oranıyla akraba-eş dost kanalını kullandıkları görünmektedir. En az ise Özel istihdam Bürolarının tercih edildiği mevcut verilerden çıkarılmaktadır.

İşkur Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

Tablo 39:İşkur Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı (2014)

Arama Kanalları	Toplam Açık Is Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	1.015	77,0%
Gazete-İlan vb	405	31,0%
Akraba-Eş Dost	566	43,0%
İnternet-Sosyal Medya	155	12,0%
Özel İstihdam Büroları	40	3,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanan ve açık iş talebi veren işyerlerinin arama kanallarına göre açık iş dağılımına bakıldığında bu işyerleri %77,0 oranıyla İŞKUR aracılığıyla eleman karşılama yolunu tercih ederken %31,0 oranıyla gazete-ilan vb. %43,0 oranıyla akraba-eş dost, %12,0 oranıyla İnternet-Sosyal Medya, %3,0 oranıyla özel istihdam büroları aracılığıyla elemanlarını karşılamaktadırlar.

CİNSİYET DAĞILIMI

Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Tablo 40: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı (2014)

Cinsiyet	Toplam Açık Is Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Kadın	187	19.151	0,98%
Erkek	1.424	107.048	1,33%
Genel Toplam	**1.610**	**126.199**	**1,60%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında cinsiyete göre açık iş sayıları değerlendirildiğinde tespit edilen 2.072 açık işten 1.610 açık işin özellikle belirli bir cinsiyete yönelik olduğu belirlenmiştir. 1.610 açık işten 187'si kadın, 1.424'ü ise erkek iş arayanlara yöneliktir. Buna göre açık iş oranının kadınlarda %0,98; erkeklerde %1,33 olduğu görülmektedir. 462 açık işin her iki cinsiyete de uygun olabileceği sonucu çıkmaktadır.

İLLERİN AÇIK İŞ ORANI

Tablo 41: İllerin Açık İş Oranı (2014)

İller	Açık İş Oranı	İller	Açık İş Oranı	İller	Açık İş Oranı
ADANA	1,8%	ELAZIĞ	1,0%	MANİSA	2,7%
ADIYAMAN	2,2%	ERZİNCAN	2,8%	MARDİN	3,6%
AFYONKARAHİSAR	2,7%	ERZURUM	1,7%	MERSİN	1,8%
AĞRI	2,7%	ESKİŞEHİR	3,3%	MUĞLA	2,9%
AKSARAY	1,2%	GAZİANTEP	2,2%	MUŞ	0,9%
AMASYA	3,3%	Genel Toplam	2,7%	NEVŞEHİR	0,9%
ANKARA	2,9%	GİRESUN	1,7%	NİĞDE	2,0%
ANTALYA	3,1%	GÜMÜŞHANE	3,7%	ORDU	3,0%
ARDAHAN	1,7%	HAKKÂRİ	0,1%	OSMANİYE	2,3%
ARTVİN	1,4%	HATAY	1,7%	RİZE	3,5%
AYDIN	3,4%	IĞDIR	1,5%	SAKARYA	3,8%
BALIKESİR	1,4%	ISPARTA	1,1%	SAMSUN	2,2%
BARTIN	2,4%	İSTANBUL	2,7%	SİİRT	0,3%
BATMAN	3,6%	İZMİR	3,2%	SİNOP	5,8%
BAYBURT	1,9%	KAHRAMANMARAŞ	2,5%	SİVAS	2,5%
BİLECİK	3,2%	KARABÜK	2,3%	ŞANLIURFA	1,6%
BİNGÖL	1,7%	KARAMAN	3,8%	ŞIRNAK	1,0%
BİTLİS	1,4%	KARS	2,8%	TEKİRDAĞ	2,4%
BOLU	2,2%	KASTAMONU	4,3%	TOKAT	3,9%
BURDUR	4,2%	KAYSERİ	1,6%	TRABZON	2,4%
BURSA	3,2%	KIRIKKALE	2,8%	TUNCELİ	0,5%
ÇANAKKALE	2,4%	KIRKLARELİ	4,1%	UŞAK	2,8%
ÇANKIRI	3,0%	KIRŞEHİR	2,5%	VAN	0,9%
ÇORUM	2,1%	KİLİS	1,3%	YALOVA	3,8%
DENİZLİ	4,3%	KOCAELİ	3,4%	YOZGAT	4,5%
DİYARBAKIR	0,9%	KONYA	3,5%	ZONGULDAK	3,2%
DÜZCE	3,2%	KÜTAHYA	3,5%		
EDİRNE	4,1%	MALATYA	2,0%		

Kaynak : KAYSERİ İPA 2014/1

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Temininde güçlük çekilen meslek (TGÇM) ile adlandırılacaktır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamındaki işyerlerine 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman teminde güçlük çektikleri ve hangi nedenlerden dolayı güçlük çektikleri sorulmuştur.

ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKEN İŞYERLERİ

İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu kapsamda, farklı mesleklerde 4.401 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Tablo 42: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları (2014)

Sektör	Kayseri		Türkiye	
	Kişi Sayısı	Oran	Kişi Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	36	0,80%	3.295	1,2%
İmalat	2.710	61,6%	111.361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	0,2%	384	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8	0,2%	377	0,1%
İnşaat	483	11,0%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	628	14,3%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	74	1,7%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	145	3,3%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim	12	0,3%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	0,1%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	0,1%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	77	1,7%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	49	1,1%	18.839	6,7%
Eğitim	29	0,7%	4.027	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	93	2,1%	7.960	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	12	0,3%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	27	0,6%	5.408	1,9%
Genel Toplam	4.401	100%	282.704	100%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Araştırma kapsamında olan işyerleri içinde en yüksek payla eleman temininde güçlük çeken sektör Türkiye sonucunda olduğu gibi İmalat sektörüdür. İmalat sektöründeki işyerlerinin %61,6'sı eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye genelinde de bu oran %39,4'tür. İlde %14,3 ile ikinci sırada olan toptan ve perakende ticaret sektörü Türkiye genelinde de %17,3 ile aynı sıradadır. İlde üçüncü sırada %11,0'lik dilimle inşaat sektörü yer alırken, Türkiye genelinde de inşaat sektörü %12,1 ile üçüncü sıra yer almaktadır.

Tablo 43: TGÇM Eleman Sayısının Yıllar itibariyle Sektörel Dağılım Oranları (2013-2014)

Sektör	2013		2014	
	Kişi Sayısı	**Oran**	**Kişi Sayısı**	**Oran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	60	1,0%	36	0,8%
İmalat	3.393	58,0%	2.710	61,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	12	0,2%	8	0,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	0,0%	8	0,2%
İnşaat	505	8,6%	483	11,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	933	16,0%	628	14,3%
Ulaştırma ve depolama	130	2,2%	74	1,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	118	2,0%	145	3,3%
Bilgi ve iletişim	16	0,3%	12	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	30	0,5%	6	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	9	0,2%	4	0,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	249	4,3%	77	1,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	123	2,1%	49	1,1%
Eğitim	57	1,0%	29	0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	147	2,5%	93	2,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6	0,1%	12	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	1,0%	27	0,6%
Genel Toplam	**5.847**	**100%**	**4.401**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımına bakıldığında 2013 ve 2014 yıllarında ilk üç sektörün aynı olduğu görülmektedir. 2013 yılında %58 oranında eleman temininde güçlük çekilen imalat sektörü 2014 yılında %61,6 olarak artış göstermektedir. Toptan ve perakende ticaret sektöründe 2013 yılında %16 olan oran 2014 yılında küçük bir düşüşle birlikte %14,3' e gerilese de temininde güçlük çekilme sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. 2013 yılında 2014 yılında üçüncü sırada yer alan inşaat sektörünün 2013 yılında %8,6 olan oran, 2014 yılında %11,0 olarak artış göstermektedir. Kayseri ilinde 2013 yılında 5.847 olan temininde güçlük çekilen eleman sayısının 2014 yılında 4.402 olarak belirlenmesi Kayseri işgücü piyasası için olumlu yönde bir gelişmedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Tablo 44: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları (2014)

Meslek Grupları	TGÇM Kişi Sayısı	TGÇM Kişi %	Açık İş Kişi Sayısı	Açık İş %
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	96	2,2%	142	6,8%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	373	8,5%	303	14,6%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	380	8,6%	451	21,7%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	0,1%	1	0,1%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	302	6,9%	120	5,8%
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	2.182	49,6%	676	32,6%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	267	6,1%	114	5,5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	777	17,7%	258	12,5%
YÖNETİCİLER	21	0,5%	8	0,4%
Genel Toplam	**4.401**	**100%**	**2.072**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grupları ve açık iş sayısına göre değerlendirildiğinde ilk sırada 2.182 temininde güçlük çekilen kişi ve 676 kişilik açık iş ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer almaktadır. Eleman temininde güçlük çekilen meslek grubunda ikinci sırada 777 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, üçüncü sırada 380 kişi ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdir. Açık iş sayısında ise ikinci sırada 451 kişi ile nitelik gerektirmeyen meslekler, üçüncü sırada 303 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Tablo 45: Kayseri İlinde Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları (2014)

Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	34	9	26,7%
İmalat	984	593	60,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	2	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	2	50,0%
İnşaat	689	157	22,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	704	254	36,0%
Ulaştırma ve depolama	148	38	25,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	102	45	44,0%
Bilgi ve iletişim	18	7	37,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	23	5	21,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	14	1	10,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	134	38	28,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	13	15,2%
Eğitim	102	20	19,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	63	28	45,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	4	36,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	13	22,8%
KAYSERİ	**3.177**	**1.229**	**38,7%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Eleman temininde güçlük çeken işveren sayısının sektörlere göre dağılımı incelendiğinde araştırma kapsamındaki 3.177 işyerinin 1.229 tanesi eleman temininde güçlük çekmektedir. Eleman temininde en fazla güçlük çeken sektör %60,3 ile imalat sektörüdür. Bunu sırasıyla %50,0 ile Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve %45 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri izlemektedir. Kayseri genelinde işyerlerinin %38,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranları (2014)

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Kişi Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	9.496	96	1,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	12.502	373	3,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	27.974	380	1,4%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	374	3	0,9%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9.268	302	3,3%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	33.162	2.182	6,6%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6.851	267	3,9%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	24.271	777	3,2%
YÖNETİCİLER	2.300	21	0,9%
Genel Toplam	**126.199**	**4.401**	**3,5%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Temininde güçlük çekilen elemanların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında %6,6 oranında "Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar" meslek grubunda, %3,9 oranında teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, %3,3 oranında profesyonel meslek mensuplarında eleman temininde güçlük çekilmektedir.

Tablo 47: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Karşılaştırılması (2013-2014)

Meslekler	2014 Oran	Meslekler	2013 Oran
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	**7,9%**	MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	**6,5%**
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	**5,7%**	ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	**5,7%**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**4,8%**	TERZİ	**5,2%**
TERZİ	**4,5%**	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	**4,6%**
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	**2,8%**	MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	**3,4%**
MOBİLYACI	**2,1%**	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	**2,9%**
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	**2,0%**	KABLO İMAL MAKİMESİ OPERATÖRÜ	**2,9%**
GARSON (SERVİS ELEMANI)	**2,0%**	PAZARLAMACI	**1,7%**
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	**1,9%**	SATIŞ DANIŞMANI	**1,6%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin 2013 ve 2014 yıllarında dağılımına bakıldığında 2013 yılında ilk sırada %6,5 ile Mobilya Döşeme İşçisi yer alırken 2014 yılında %7,9 ile Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) yer almaktadır. 2013 yılında Mobilya Döşeme işçisi mesleğini sırasıyla Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı), Terzi, Beden işçisi (Genel), Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap) meslekleri izlerken; 2014 yılında Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) mesleğini Mobilya Döşeme İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Terzi, Metal Mamuller İşçisi izlemektedir.

Tablo 48: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları (2014)

MESLEK GRUPLARI	TGCM Eleman Sayısı		
	Evet	Genel Toplam	Karşılanma Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	21	96	22,3%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	114	373	30,5%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	53	380	13,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	3	100,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	71	302	23,6%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	276	2.182	12,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	57	267	21,3%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	94	777	12,1%
YÖNETİCİLER	8	21	37,1%
Kayseri Genel Toplam	697	4.401	15,8%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Meslek gruplarına göre İşverenlerin temininde güçlük çektikleri elemanları karşılama oranlarına bakıldığında Büro hizmetlerinde çalışan elemanlarının %22,3'ünün, Hizmet ve satış elemanlarının %30,5'inin; Nitelik gerektirmeyen mesleklerdekilerin %13,8'inin; Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarının %100'ünün; Profesyonel meslek mensuplarının %23,6'sının; Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların %12,7'sinin; Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %21,3'ünün; Tesis ve makine operatörleri ve montajcıların %12,1'inin ve Yöneticiler meslek grubunun %37,1'inin karşılandığı görülmektedir.

Tablo 49: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları (2014)

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu	Genel Toplam
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	65%	81%	77%	17%	8%	2%	2%	1%	100%
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	64%	74%	70%	4%	11%	0%	1%	0%	100%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	35%	72%	59%	26%	13%	3%	13%	3%	100%
TERZİ	52%	85%	69%	9%	13%	2%	2%	2%	100%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	80%	93%	91%	0%	1%	0%	0%	0%	100%
MOBİLYACI	85%	81%	73%	4%	8%	0%	0%	0%	100%
PRES TEZGÂHI OPERATÖRÜ (KESİM)	65%	79%	76%	1%	9%	0%	0%	0%	100%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	20%	74%	33%	9%	22%	3%	3%	7%	100%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	63%	71%	59%	11%	14%	0%	3%	0%	100%
SATIŞ DANIŞMANI	25%	77%	47%	27%	36%	0%	0%	2%	100%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	62%	87%	48%	11%	7%	0%	0%	0%	100%
KABLO İMAL MAKİNESİ OPERATÖRÜ	100%	4%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
PAZARLAMACI	29%	87%	62%	10%	13%	4%	4%	4%	100%
ALÜMİNYUM DOĞRAMACI	66%	82%	94%	0%	2%	0%	0%	0%	100%
AHŞAP BOYAMACI	92%	85%	75%	8%	2%	0%	0%	0%	100%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	60%	89%	64%	13%	13%	0%	4%	4%	100%
MERMER İŞÇİSİ	72%	30%	70%	25%	5%	0%	0%	0%	100%
PUNTA KAYNAK MAKİNESİ İŞÇİSİ	67%	88%	98%	12%	2%	0%	0%	0%	100%
MUHASEBECİ	22%	65%	51%	37%	7%	0%	0%	0%	100%
ELEKTRİK MALZEMESİ MONTAJ İŞÇİSİ (NİTELİKSİZ)	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
KAYSERİ	**56%**	**78%**	**68%**	**12%**	**10%**	**1%**	**2%**	**2%**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşverenlerden elde edilen bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilme nedenleri mesleklere göre değerlendirilmiştir. Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) mesleğinde %81 oranında "gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması", %77 oranında "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", %65 oranında "bu meslekte işe başvuru yapılmaması"; Mobilya döşeme işçisi mesleğinde %74 oranında "gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması", %70 oranında "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması", %64 oranında ise "bu meslekte işe başvuru yapılmaması" eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak ifade edilmiştir. Diğer mesleklerde de "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması", "gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunmaması", "bu meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenlerinin genel olarak yüksek oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 50: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları (2014)

TGÇ Nedenleri	TGCM İŞVEREN Sayısı	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	2.483	56,0%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	3.422	78,0%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	2.993	68,0%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	514	12,0%
Önerilen ücretin az bulunması	429	10,0%
Vardiyalı çalışma olması	53	1,0%
İşyerine ulaşım zorluğu	96	2,0%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	77	2,0%
Genel Toplam	**4401**	**100%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Eleman temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerden %78,0i gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması, %68,0 i "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", %56,0'sı "meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenlerinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmektedirler.

Tablo 51:TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması (2014)

TGÇ Nedenleri	Türkiye	Kayseri
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	38,0%	56,0%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	74,0%	78,0%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	60,0%	68,0%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	17,0%	12,0%
Önerilen ücretin az bulunması	19,0%	10,0%
Vardiyalı çalışma olması	5,0%	1,0%
İşyerine ulaşım zorluğu	6,0%	2,0%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	5,0%	2,0%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Eleman temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde Kayseri'de %78 ile "gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması" ilk sırada yer alırken, bunu %68 ile "yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmaması" ikinci sırada %56 ile "bu meslekte işe başvuru yapılmaması" üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye genelinde de sıralama aynıdır. İlk sırada %74 ile "gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunamaması", ikinci sırada %60 ile "yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması" ve üçüncü sırada %38 ile "bu meslekte işe başvuru yapılmaması" nedenlerinden dolayı eleman temininde güçlük çekilmektedir.

Grafik 18: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması (2014)

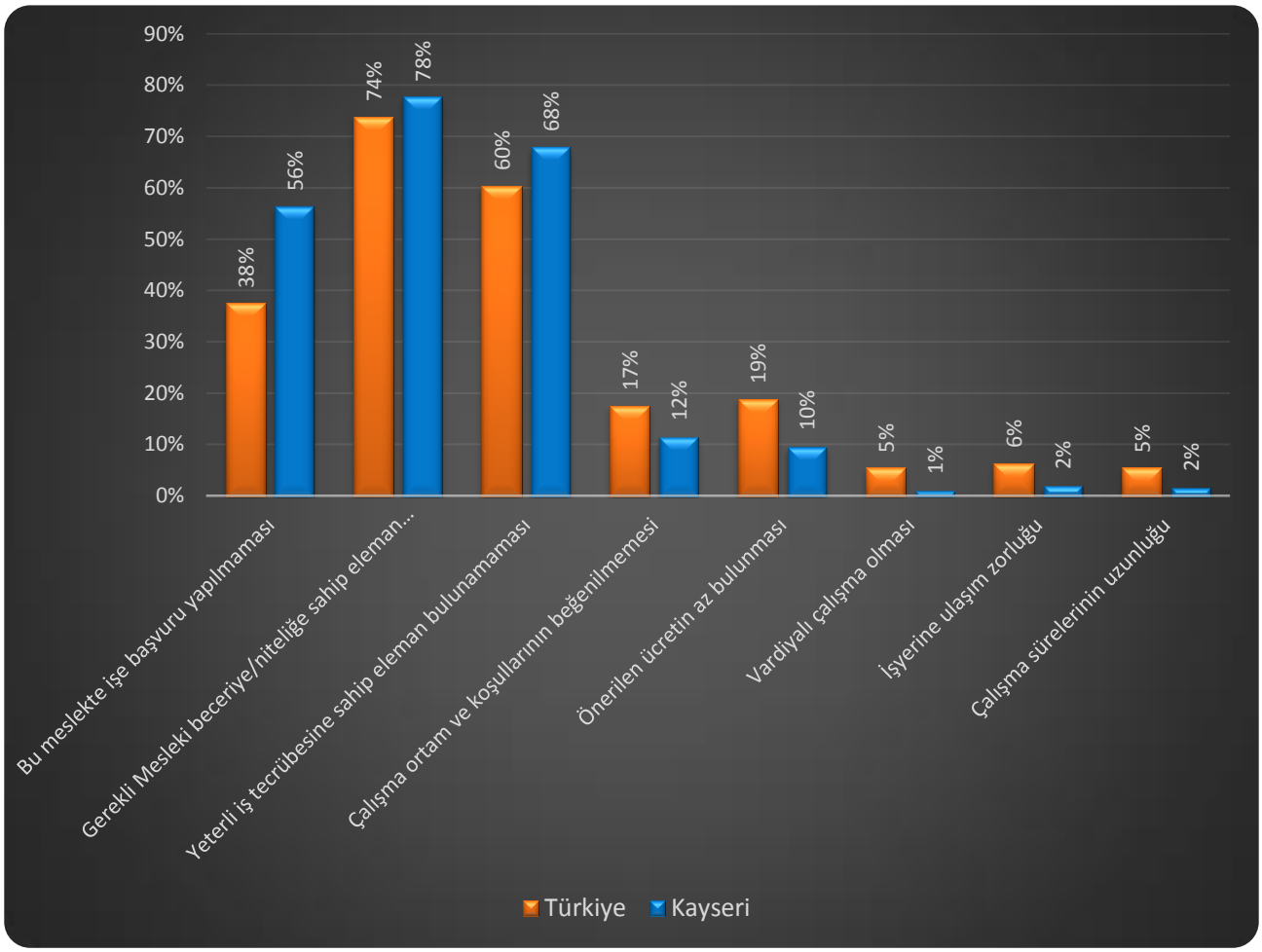

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Mayıs-Haziran aylarında gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında işletmelerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri sorulmuştur. Böylece istihdam beklentisi bir yıllık dönem itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Tablo 52: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları (2014)

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.682	51	3,0%
İmalat	59.054	2.054	3,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve Dağıtımı	892	33	3,7%
İnşaat	15.083	585	3,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara Taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19.250	813	4,2%
Ulaştırma ve depolama	4.279	53	1,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.049	77	3,8%
Bilgi ve iletişim	278	3	1,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	401	22	5,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	444	8	1,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.151	79	3,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10.917	1.010	9,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.485	121	2,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	643	5	0,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	815	34	4,2%
KAYSERİ	**126.199**	**4.948**	**3,9%**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizdeki işverenlere 30 Haziran 2015 sonu itibariyle mevcut istihdam artış ve azalış beklentileri sorulmuştur.

İstihdam beklentilerine sektörel olarak bakıldığında 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla %9,2 oranında İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe artış beklenmektedir. En az ise %0,8 oranında Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe artış beklenmektedir. Kayseri genelinde ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle %3,9 oranında artış beklenmektedir.

Tablo 53: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları (2014)

Meslek Grupları	Net Sayısal Artışı	Net Sayısal Azalış	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı	Net Değişim
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	135	18	9.496	1,2%	117
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	827	27	12.502	6,4%	800
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1.864	237	27.974	5,8%	1.627
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0	374	0,0%	0
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	187	15	9.268	1,9%	172
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1.639	118	33.162	4,6%	1.521
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	256	13	6.851	3,6%	243
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	664	203	24.271	1,9%	461
YÖNETİCİLER	6	0	2.300	0,3%	6
KAYSERİ	**5.578**	**630**	**126.199**	**3,9%**	**4.948**

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Kayseri ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre herhangi bir meslek grubunda istihdam azalışı beklenmemektedir. 30 Haziran 2015 itibariyle meslek grupları içerisinde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu ilk üç meslek grubu %6,4 ile Hizmet ve satış elemanları; %5,8 ile nitelik gerektirmeyen meslekler ve %4,6 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar olduğu görülmektedir.

İSTİHDAM ARTIŞI VE AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair öngörü sahibi olmanın en büyük faydası Aktif İşgücü Politikalarını bu mesleklere yöneltmektir. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sunulmaktadır.

Tablo 54: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek (2014)

Net İstihdam Artışı Olan Meslekler	Net İstihdam Azalışı Olan Meslekler
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TÜRKÇE ÖĞRETMENİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	EBE
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	HASTA KABUL-KAYIT GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	KAMYONET ŞOFÖRÜ
MOBİLYACI	ŞABLON PRESÇİ (METAL)
İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	GÜMRÜK MÜŞAVİRİ
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	BEKO LODER (KAZICI - YÜKLEYİCİ) OPERATÖRÜ
MOBİLYA DÖŞEME İŞÇİSİ	MAKAM ŞOFÖRÜ
ARGON KAYNAKÇISI (TIĞ KAYNAKÇISI)	DİREKSİYON EĞİTMENİ

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

30 Haziran 2015 tarihlerinde en fazla istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde İl genelinde en fazla net istihdam artışı beklenen meslekler; Beden işçisi (Genel), Temizlik görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Mobilya imalatçısı/mobilyacı (Ahşap), Beden işçisi (İnşaat), Mobilyacı, İplik eğirme

operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden işçisi (Temizlik), Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı) şeklindedir.

30 Haziran 2015 tarihi itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde İl genelinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler; Şoför (Yolcu Taşıma), Türkçe öğretmeni, Ebe, Hasta kabul-Kayıt Görevlisi, Kamyonet Şoförü, Şablon Presçi (Metal), Gümrük Müşaviri, Beko Loder (Kazıcı–Yükleyici) operatörü, Makam Şoförü, Direksiyon Eğitmeni şeklindedir.

Tablo 55: 2014 ve 2015 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler		Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
30.Haz.14	30.Haz.15	30.Haz.14	30.Haz.15
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	İMALAT	RİNG USTASI
SU TEMİNİ VE KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TOPTAN VE PAREKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	ASFALT İŞÇİSİ
KÜLTÜR, SANAT, EĞLANCE VE SPOR	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	İNŞAAT	PARKE VE BORDÜR TAŞI İMAL İŞÇİSİ
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	DİĞER SINIF ÖĞRETMENLERİ
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	EĞİTİM	BEKÇİ
FİNANS VE SİGORTACILIK FAALİYETLERİ	MOBİLYACI	KONAKLAMA VE YİYACAK HİZMETLERİ FAALİYETLERİ	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ
BİLGİ VE İLETİŞİM	İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	ASANSÖR MONTAJ İŞÇİSİ
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	EKSANTRİK PRES TEZGÂHI OPERATÖRÜ
EĞİTİM	MOBİLYA DÖŞEMECİSİ	DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	İNŞAAT BAKÇİSİ
İNSAN SAĞLIĞI VE HİZMET FAALİYETLERİ	ARGON KAYNAKÇISI(TIĞ KAYNAKÇISI)	İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	BETON ASFALT SERME (FİNİŞER SERİCİ MAKİNASI OPERATÖRÜ)

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde ilk on mesleğin genel itibariyle aynı olduğu fakat sıralamaların farklı olduğu görülmektedir. 30 Haziran 2014 itibariyle istihdam artışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Beden İşçisi (İnşaat), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) şeklinde iken; 30 Haziran 2015 itibariyle istihdam artışı beklenen ilk üç meslek ise Beden işçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi şeklindedir.

30 Haziran 2014 ve 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde, 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle azalış beklenen ilk üç meslek Sondaj Operatörü / Sondör, Otomatik Maden Makinesi operatörü, Alçı dekorasyoncu (Kartonpiyer) şeklinde iken, 30 Haziran 2015 itibariyle azalış beklenen ilk üç meslek Ring Ustası, Asfalt İşçisi, Parke ve Bordür Taşı İmal İşçisi şeklindedir.

Ülke genelinde ise bilgisayar operatörü, cep telefonu ve aksesuarları satış elemanı, diğer öğretmenler, asfalt işçisi, ekonomist (iktisatçı) ve matematik öğretmeni-ortaöğretim meslekleri ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir.

Tablo 56: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı (2014)

SEKTÖRLER	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN		TOPLAM İŞYERLERİNİN	
	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI
Madencilik ve taş ocakçılığı	4,1%	3,7%	3,0%	1%
İmalat	2,6%	8,2%	3,5%	42%
İnşaat	5,1%	57,5%	3,9%	12%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,1%	5,2%	4,2%	16%
Ulaştırma ve depolama	4,8%	3,0%	1,2%	1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,0%	1,8%	3,8%	2%
Gayrimenkul faaliyetleri	3,4%	0,9%	1,9%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,6%	0,2%	3,7%	2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,6%	18,9%	9,2%	20%
Eğitim	0,2%	0,2%	0,0%	0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5,7%	0,3%	2,7%	2%
Genel Toplam	37%	100%	48%	100%

Kaynak: KAYSERİ İPA 2014/1

Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı verileri incelendiğinde mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinden en çok %5,10 Net İstihdam Değişim oranı ile İnşaat sektöründe istihdam değişimi yaşandığı görünmektedir. Bunun nedeninin ise mevsimsel şartların inşaat sektöründeki faaliyetleri direkt olarak etkilemesidir. Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinde sektörler itibariyle net değişim payı incelendiğinde inşaat sektörünün %57,5 oranıyla ilk sırada olduğu görünmektedir. Bunu %18,9 oranıyla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Genel olarak toplam işyerlerinde ise en çok %9,20 Net İstihdam Değişim oranı ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam değişimi yaşandığı görünmektedir. Sektörler itibariyle net değişim payı incelendiğinde İmalat sektörünün %42 oranıyla ilk sırada olduğu görünmektedir. Bunu %20 oranıyla yine İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Kayseri genelinde net istihdam değişim oranının mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinde %37 ve araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinde %48 olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler bize Kayseri'de bir yıl içerisinde yaklaşık %50'lik bir istihdam hareketliliği olduğu sonucunu vermektedir.

SONUÇ

Küreselleşme süreci ile birlikte ortaya çıkan değişimler işgücü piyasalarını da önemli derecede etkilemiş ve özellikle 1990'lardan bu yana tüm dünyada işsizlik ve istihdam sorunun giderek arttığı gözlenmiştir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı arttırmayı amaçlayan politikaların önemini arttırmıştır.

ILO 2014 Küresel İstihdam Eğilimleri raporuna göre yapılan bütün iyileştirmelere rağmen işsizlik risk durumunu sürdürmektedir. Gelecek 5 yıllık projeksiyonda işsiz sayısı 5 milyon daha artacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda dünyada olduğu gibi ülkemizde de işsizlik ve istihdam sorunu büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde işsizlikle mücadele ve istihdamı arttırmaya yönelik politika ve programlara özellikle son yıllarda daha ağırlık verilmiş ve daha etkin bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

İŞKUR'a kayıtlı işsizler incelendiğinde 2014 yılı (Ocak-Temmuz arası, 8 aylık dönem) verilerine göre Kayseri'de kayıtlı işsiz sayısı 33.570 kişidir. Kayıtlı işsizlerin 21,531 kişisi Erkek, 12,039 kişisi kadındır.

Kayseri Çalışma ve İş Kurumu il Müdürlüğü'nce 2013 yılı Eylül ayı itibariyle 10,289 kişi işe yerleştirilmiştir. İl hedeflerine ulaşma oranı %79'dır.

Ülkemizin genel sorunu olan işsizlik ve istihdam sorunu Kayseri ili için de önemli bir sorundur. TÜİK'in açıklamış olduğu "hane halkı işgücü anketi" sonuçlarına göre Kayseri İli için işgücüne katılma oranı 2013 yılında %51 olarak hesaplanmıştır. Yine 2013 yılı verilerine göre Kayseri İli için işsizlik oranı %9,9 olarak hesaplanırken, istihdam oranı aynı dönem için %46 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılı sonuçlarına göre Kayseri ilinde gerek işgücüne katılım oranı gerekse istihdam oranı Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir. Kayseri ilindeki işsizlik oranı ile Türkiye genel işsizlik oranı arasında ise önemli bir fark bulunmamaktadır.

Kayseri ilinde 2014 yılı Mayıs-Haziran aylarında gerçekleştirilen Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması çerçevesinde toplam 3.307 işyeri ile görüşülmüştür. Bu işyerlerinin 468'inin 50 üzeri çalışanı, 1.917' sinin 10-49 çalışanı, 792' sinin ise 1-9 arasında çalışanı vardır.

İşyerleri ile ilgili araştırma sonuçlarına göre, anket yapılan işyerlerinde farklı mesleklerde toplamda 126,199 kişi çalışmaktadır ve çalışanların 107,048' i Erkek ve 19,151' i kadındır. İşyerlerinin büyük çoğunluğu imalat sektöründe faaliyet göstermektedir ve toplamda en fazla çalışanın olduğu sektör imalat sektörüdür. Kadınlarda da erkeklerde de en fazla çalışılan sektör, imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörü ve inşaattır. Çalışanların meslek grupların göre dağılımına baktığımızda en fazla çalışanın 33,162 pay ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubunda olduğunu görmekteyiz.

Kayseri genelinde referans dönemi (12 Mayıs-27 Haziran 2014) içinde işletmelerde 2,072 açık iş olduğu tespit edilmiştir. En fazla açık iş İmalat sektöründe bulunmaktadır. İmalat sektörünün arkasından en fazla açık işin bulunduğu faaliyet kolu sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat'tır. EUROSTAT, "Açık İş / (İstihdam + Açık iş) x 100" formülünü kullanarak açık iş oranını hesaplamaktadır. Bu formül ile hesaplandığında açık iş oranının Kayseri geneli için 1,6 olduğu görülmüştür. Sektörel olarak açık iş oranlarına bakıldığında açık iş oranının en yüksek olduğu sektör "Konaklama ve yiyecek faaliyetleri" sektörüdür. Bunu bilgi ve iletişim sektörü takip etmektedir.

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında açık işlerin büyük bir kısmı nitelik gerektirmeyen meslekler ve sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar gruplarında vardır. Buradan da görüldüğü gibi açık işler daha fazla nitelik ve beceri gerektiren mesleklerdendir. Açık iş oranlarının en yüksek olduğu

meslek grupları ise sırasıyla Beden İşçisi (genel), Argon Kaynakçısı (Tığ kaynakçısı) ve Temizlik görevlisi meslek gruplarıdır.

Meslekler itibariyle açık işin en fazla olduğu meslek Beden işçisi (genel) mesleğidir. Söz konusu açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İl genelinde işverenlerin %61,2' ü talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. Bu durum kendini Türkiye sonucunda %38' de göstermektedir. Hem il de hem de Türkiye genelinde en fazla açık işler belirtilen mesleklerde, ilk üç sırada bulunan mesleğin genel beden işçisi olması ve bu mesleğin belirli bir eğitim ve beceri istemeyen meslek olmasından ötürü, istenen eğitim düzeyinin fark etmez olması beklenen bir sonuç olarak görülmektedir.

İşverenlerin en çok talep ettikleri beceri ihtiyacı fiziki ve bedensel yeterlilik becerisidir, ikinci sırada yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe gelmektedir. Daha sonra iş ahlakına sahip olma, takım çalışması ile iletişim ve ifade yeteneği gelmektedir. En az talep edilen beceri ve nitelikler ise yabancı dil ve seyahat edebilme esnekliği becerisidir. Kayseri ilinde işverenler en fazla İŞKUR aracılığıyla açık işler için eleman aramaktadırlar. Daha sonra sırası ile akraba-eş-dost aracılığı, gazete, internet siteleri ve özel istihdam büroları gelmektedir.

Kayseri İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, 4 bin 92 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Personel temin etmede en çok güçlük çeken sektör sanayi (imalat) sektörüdür. Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı, Terzi, Beden işçisi, Mobilya İmalat işçisi, Kaynakçı (oksijen, elektrik), Kablo imalat makine operatörü, Pazarlama ve Satış danışmanı mesleğidir. Temininde en çok güçlük çekilen meslekler de, açık iş bulunan mesleklerde olduğu gibi büyük çoğunlukla imalat sektöründedir. Yine temininde güçlük çekilen mesleklerin önemli bir bölümü açık işlerdeki mesleklerde olduğu gibi hem nitelik hem de beceri gerektiren mesleklerdir.

İşyerlerinin personel temin etmede güçlük çekme nedenlerinin başında ise "Bu meslekte işe başvuru yapılmaması" ve gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Bunu, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ve önerilen ücretin az bulunması izlemektedir.

Araştırma kapsamında işyerlerinin çoğu önümüzdeki bir yıl içerisinde işyerinde eleman İhtiyacının artacağını düşünürken, az bir bölümü sabit kalacağını ifade etmektedir. 30 Haziran 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ile toptan ve perakende ticaret sektörleri olacağı beklenmektedir. Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Güvenlik Görevlisi, Mobilya imalatçısı, Mobilyacı, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Beden İşçisi (Temizlik), Mobilya Döşeme İşçisi, Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Buna karşılık 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde ise İl genelinde en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler; Şoför (Yolcu Taşıma), Türkçe öğretmeni, Ebe, Hasta kabul-Kayıt Görevlisi, Kamyonet Şoförü, Şablon Presçi (Metal), Gümrük Müşaviri, Beko Loder (Kazıcı–Yükleyici) operatörü, Makam Şoförü, Direksiyon Eğitmeni şeklindedir. Tüm bu sonuçlar göstermektedir ki, kayseri ili gelişmişlik bakımından Türkiye'nin önemli illeri arasında yer alsa da ciddi bir işsizlik ve istihdam sorunu yaşamaktadır.

Sonuç olarak, Kayseri ilinde işsizliğin önlenmesi ve istihdamın arttırılması için işyerlerinin ve işsizlerin de beklenti ve önerileri dikkate alınarak yapılması gerekenler şu şekilde özetlenebilir;

- Kayseri ilinde öncelikle Meslek Liselerinin ve Meslek Yüksek Okullarının sanayi sektörünün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde kalite ve etkinliği arttırılmalı ve öğrenciler bu okullara yönlendirilmelidir. İŞKUR ve diğer mesleki eğitim veren kurumların da, bu ihtiyacı karşılamaya yönelik mesleki eğitim programlarına ağırlık vermesi gerekmektedir.

- Kayseri ilinde özellikle KOSGEB'in istihdam arttırıcı çalışmaları teşvik etmesi ve bu yöndeki faaliyetlerini arttırması gerekmektedir. Ayrıca işsizlerin doğru politika ve programlarla istihdam artışı beklenen mesleklere hazır hale getirilmesi önemlidir.

- Kayseri ilinde Kadınların iş bulamama nedenlerine bakıldığında birinci sırada deneyimsizlik, ikinci sırada yetersiz eğitim yer almaktadır. Bu noktada Kadınlara yönelik mesleki eğitim programlarının arttırılması ve Kadınların işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilerle donatılması gerekmektedir.

- Kayseri ilinde işsizlerin işten ayrılmada etkili olan unsurların başında düşük ücret gelmekte, bunu işin sigortasız olması, işten çıkarılmak izlemektedir. Kayseri ilinde düşük ücretin ve güvencesizliğin önemli bir sorun olduğu açıktır. İşsizlerin gelecekle ilgili beklentileri de incelendiğinde, işsizlerin "asgari ücretin altında ücret verilmemesi" ve "kişilere hak ettikleri ücretin verilmesi", "ücretlerin artırılması" ve "iş güvencesinin arttırılması" gibi beklentileri bulunmaktadır. Bu doğrultuda işyerlerinin denetimlerinin arttırılması ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması gereklidir.

- Kayseri' de işyerlerinin en çok destek aldığı kurumlar İŞKUR ve Ticaret ve Sanayi Odasıdır. Bu durum işyerlerinin diğer kurum ve kuruluşlarla olan bağının zayıf olduğunu göstermektedir. Özellikle KOSGEB ile olan bağın ve sanayi-üniversite işbirliğinin güçlendirilmesi gerekmektedir.

- Kayseri' de gerek işsizler gerekse işyerleri yaptıkları öneriler de, İŞKUR'un hizmetleri ile ilgili tanıtım faaliyetlerini arttırmasını gerektiğini belirtmişlerdir. Bu durum işyerlerinin ve işsizlerin İŞKUR'un hizmetlerini tam olarak bilmediklerini ortaya koymaktadır. Bu yüzden İŞKUR'un tanıtım faaliyetleri düzenleyerek bilgilendirme ve bilinçlendirmeyi arttırması gerekmektedir.

- Tüm ülkede olduğu gibi Kayseri ilinde de işsizlik ve istihdam sorunu önemli boyutlardadır. İşsizlikle mücadele ve istihdamı arttırmaya yönelik politika ve programlarının ilin yerel ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak yaygınlaştırılması ve etkinliğinin arttırılması önemlidir. Bu konuda özel sektör, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarından da gerekli desteğin alınması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Adem **KORKMAZ** ve Adnan **MAHİROĞULLARI**, *İşsizlikle Mücadelede Emek Piyasası Politikaları (Türkiye ve AB ülkeleri)*, Ekin Basın Yayın, Bursa, 2013.

İŞKUR, *İstatistik Yıllıkları*, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, (http://www.iskur.gov.tr/kurumsalbilgi/istatistikler.aspx)

Kuvvet **LORDOĞLU** ve Nurcan **KAPLAN**, *Çalışma İktisadı,* Der Yayınları, İstanbul, 2008.

Mustafa Kemal **BİÇERLİ**, *Çalışma Ekonomisi,* Beta Basım Yayın, İstanbul, 2009.

Sabahattin **ZAİM**, *Çalışma Ekonomisi,* Filiz Yayınevi, İstanbul, 1997.

TÜİK, *İşgücü, İstihdam ve İşsizlik İstatistikleri Dizisi-1*,Tüik yayınları, Kasım 2007.

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	
İşyerinin Yasal Unvanı	
İşyerinin Tabela Unvanı	
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.	

	Evet	Hayır	Fikrim Yok
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz			
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.			
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.			
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.			
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.			
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.			
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.			
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.			

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**
CADDE/SOKAK:		
DIŞ KAPI NO :		
İÇ KAPI NO :		
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../ .....@.....	

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM			
S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			
S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz. **(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)**		Evet ☐ Hayır ☐	
	SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ		

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ☐ → Soru 15'e geçiniz.

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	1	2	3
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet** ☐	**15.1'e geçiniz**
	Hayır ☐	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok ☐	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet** ☐	**16.1'e geçiniz**
	Hayır ☐	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok ☐	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

TAMSAYIM YAPILAN İLLER	10+ İŞYERİ SAYISI	TAMSAYIM YAPILAN İLLER	10+ İŞYERİ SAYISI
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	KAYSERİ	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKÂRİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
		88.712	

ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER	10+ ÖRNEKLEM İŞYERİ SAYISI
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	**40.353**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam + İşsiz)) / (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

SEKTÖR	İŞ YERİ SAYISI	ÇALIŞAN SAYISI	AÇIK İŞ SAYISI	TGÇM	Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	554	2,6%	0,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	591	4,4%	0,7%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	258	1,7%	0,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	575	37.222	188	384	71	0,5%	0,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	279	0,7%	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	250	2,9%	0,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	7.048.742	15.218	18.839	1.747	2,7%	0,0%
İmalat	50.592	545.251	87.006	111.361	10.949	3,4%	2,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	2.509.857	5.084	7.960	1.116	2,6%	0,0%
İnşaat	37.791	191.334	14.074	34.347	5.128	1,7%	2,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	832.881	14.863	21.918	2.200	2,7%	0,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	510.430	504	833	118	2,1%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	23.594	1.450	3.295	227	1,7%	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.538	83.891	4.424	8.630	1.611	2,2%	1,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	196.305	295	377	104	0,9%	0,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	45.593	31.312	34.783	48.979	8.602	3,0%	27,5%
Ulaştırma ve depolama	11.428	1.119.724	8.051	9.957	1.520	2,4%	0,1%
TOPLAM	200.906	324.949	198.582	28.2704	35.432	2,7%	10,9%

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$ olarak elde edilir.